HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉG PROGRAM

CIRÁK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

2023-2028

KÉSZÍTETTE: BÖDECS BARBARA

Tartalom

beazonosított problémák 40
fejlesztési lehetőségek 40
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 40
A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön 56
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 56
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön 62
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 63
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön 71
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 71
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön 76
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások 76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 78
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 80
1. A HEP IT részletei 80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 80
Jövőképünk 81
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 83
3. Megvalósítás 87
3.1 A megvalósítás előkészítése 87
3.2 A megvalósítás folyamata 87
3.3 Monitoring és visszacsatolás 89
3.4 Nyilvánosság 90
3.6 Érvényesülés, módosítás 91
4. Elfogadás módja és dátuma ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Cirák Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Cirák község, területe 11,78 km^2. A Rábaközben Kapuvártól déli irányban kb. 18 km-nyi távolságra fekszik. Magyarország észak-nyugati részén elhelyezkedő település fekvése kiváló mind a nyugati vonzerő, mind a természeti adottságokat tekintve. A Rábaköz nyugati peremén,Vas megye határa mellett található település a Kapuvár – Celldömölk útvonalon közúton jól megközelíthető; vagy a 86-os főútvonalon Beled nagyközségnél letérve, illetve a tőle néhány száz méterre lévő Dénesfa és Gyóró községek irányából is. A Győr-Moson-Sopron megye déli részén fekvő kis településről könnyen megközelíthető a Rábaköz szívében Kapuvár, az Alpokalján fekvő Sopron, Vas megye települései közül Répcelak, Sárvár, Szombathely, sőt Magyarországgal határos Ausztriába is akár 15 perces utazással eljuthatunk.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Cirák település első írásos emlékei 1265. évből maradtak fenn. A település először írásos alakban 1265-ben fordul elő „Terra Zyrak” alakban. A község a „Czirákyak” tulajdonában volt. A család tagjai kezdettől fogva vezető szerepet töltöttek be a falu életében. Soha-sem voltak kizárólagos urai a határnak, hanem mások is szereztek itt kisebb nagyobb területet, Cziráky György halála után (1544) özvegye két újabb házassága révén Eszéky Pál (1546-1551), majd Káldy Albert (1552-1557) lett a terület birtokosa. Emiatt a Cziráky örökösök sokat pereskedtek, s elzálogosították birtokaikat. A török elől menekülve 1545-ben három nemes és három jobbágycsalád telepedett meg.

Az 1500-as évek vége felé protestáns lelkészség és hat nemesi kúria volt a községben. A XVI. és XVII. században családi kapcsolatok révén vagy zálogjogon birtokokat szerez többek között: Niczky Boldizsár, Már János, Zámbó György. 1704-ben Cziráky László 70 évre elzálogosítja a falut Zellinger Mátyásnak. 1776-ban váltja vissza a tönkrement és feldarabolódott falu határának nagy részét. Az 1785. évi népszámlálás idején a községnek a Czirákyak és néhány kisnemes a tulajdonosa. Lakosainak száma 577 fő volt.

A falu első ismert pecsétje 1775-ből való, ovális. poncolt vonallal határolt, amelyen két mezei virág között jobbra néző lebegő ekevas látható. Felette felirat helyett egy nagy C betű állt. A monda szerint II. Béla király idejében tűnt fel vitézségével a Vezekeny nemzetség egyik tagja Vezekényi Zyriacus a cirákiak őse. A családban élő hagyomány alapján Zyriacus vitézsége jutalmául királyi adományként kapta birtokát a Szemere és Gyóró között húzódó Székás nevű királyi erdő területéből, melyet róla neveztek el mint első tulajdonosról.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharcban 7 ciráki harcolt. 1854-ben megtörtént a földosztás. A jobbágytelkek a volt jobbágyok tulajdonába kerültek. A földkiosztást, illetve kataszteri térképet Mészöly Ignác földmérnök készítette. A jobbágytelkeket a gyengébb talajokból mérette ki az uraság, a jobb földeket (például a Répce jobb oldalán a Szigeti földeket) megtartotta magának. A lakosság ebben az időszakban földművelésből és állattenyésztésből élt. Megélhetésüket csak szűkösen tudták biztosítani, ezért a családok egyes tagjai a könnyebb megélhetés miatt más-más úton próbáltak segíteni. A leányok a városokba mentek háztartási alkalmazottnak (cselédnek), férfiak közül néhányan Amerikába mentek szerencsét próbálni. Hazatértük után a falu módosabb polgárai lettek. Házat építettek, állatokat és gazdasági felszereléseket vásároltak. Mások úgy próbáltak megélhetéshez jutni, hogy vásárokba jártak és kereskedéssel foglalkoztak. Az adás-vétellel járó huncutságok „veszett” hírét keltették a falunak. A szomszédos megyékben is ismerték a ”ciráki kupecokat”.

A község 1933-ban artézi kutat fúratott. Az I. világháborúban 24, a II. világháborúban 27 fő ciráki vesztette életét.

Az 1948-ban államosított iskola elődje két tantermes, két nevelőt foglalkoztató egyházi iskola volt. Az államosítás után a következő évben kezdődött meg a szakrendszerű oktatás három tanítóval. A szomszédos Gyóró és Dénesfa községek kis tanulólétszáma miatt Cirákra jártak, így 1952-ben az iskolát négy tantermesre bővítették. Ma már az iskola működése megszűnt az épület egy része lakásokként szolgál, míg a régi termek programok helyszíneként szolgál.

A községből tömegközlekedéssel csak autóbusszal lehet kijutni. Településünk rendelkezik orvosi rendelővel és postaépülettel. Vegyesbolt és vendéglő szolgálja továbbá a helyiek és az átutazók igényeit.

Cirák település főként észak-déli irányú építkezésével hosszanti fekvésű. A településen található római katolikus templom a lakosság vallási hovatartozását hirdeti. Településen a lakosság nagy arányban római katolikus vallásúnak vallja magát. A kisközség életét jelentősen meghatározza az óvoda léte. Ezen intézményekben jelenleg 10 fő 3-6 éves óvodáskorú gyermek jár. A településen plébánia áll, melyet a lakosság épített az 1970-es években.

A település legnyugalmasabb és immáron leglátványosabb turisztikai látnivalója a **Király kápolna. Ezen építmény** turisztikai és történelmi jelentőségű. A falu határában (3 km) a Cirák és Dénesfa között létesült IV. Károly, az utolsó magyar király 1921. évi visszatérési kísérletének emlékét őrző kápolna. Hazatérése során ugyanis itt ért földet repülőgépe. A kápolna Cirák ékszerdobozává vált a 2012. évi felújítást követően. A kápolna környékének rendezése minden évben a lakosság összefogásának eredménye volt korábban is, mely mára hagyományossá váló államalapítási ünnepi szentmise és Trianoni ünnepi megemlékezés helyszíne lett. IV. Károly király boldoggá avatása, illetve visszatérésének évfordulóján szintén ezen emlékhelyen tartunk ünnepi szertartást

/Király-kápolna/

Népesség

Cirák állandó lakossága 2023-ban 546 fő

A település lakosságszáma ma már fogyó tendenciát mutat. A jelenlegi létszámhoz képest 25 évvel ezelőtt még 714 főt számláltak. A 2021 évi adatok növekedését a családtámogatások igénybevétele nagyban befolyásolják.

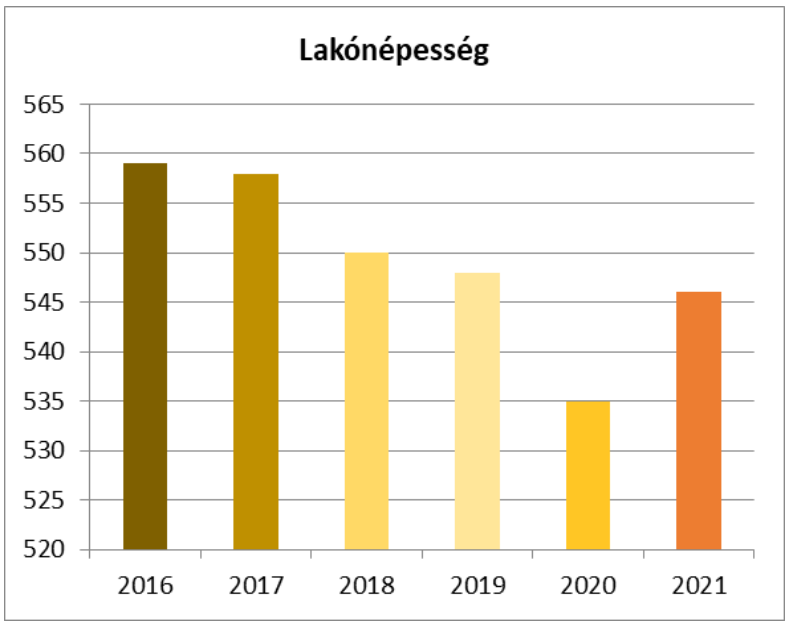
Lakónépesség(fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	559	bázis év
2017	558	99,82%
2018	550	98,57%
2019	544	99,64%
2020	535	97,63%
2021	546	102,06%

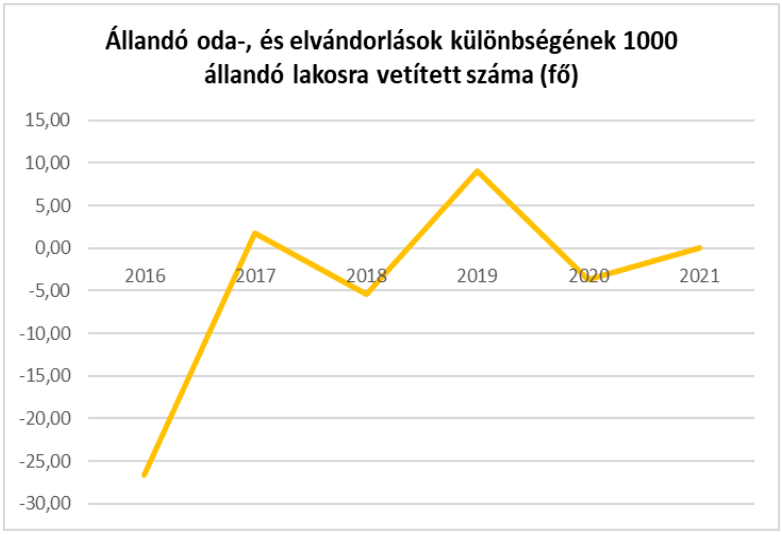
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település lakónépességének száma a vizsgált időszak elején volt a legmagasabb (2016. év). A csökkenő tendenciát némileg ellensúlyozza a 2021 évi emelkedés. A demográfiai adatokban bekövetkezett változásokat a be és elvándorló lakosságról szóló táblázat is alátámasztja.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2016	-26,60
2017	1,79
2018	-5,42
2019	9,11
2020	-3,69
2021	0,00

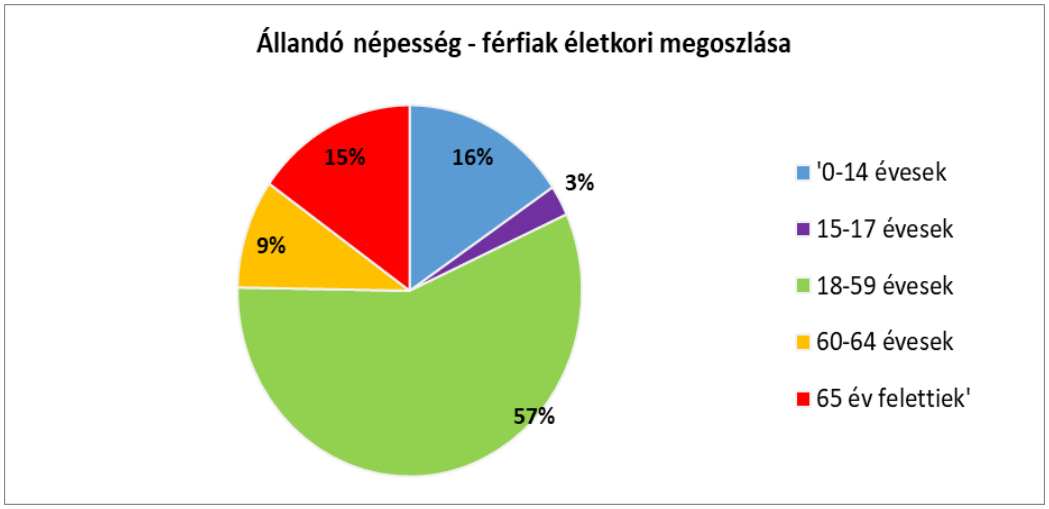
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

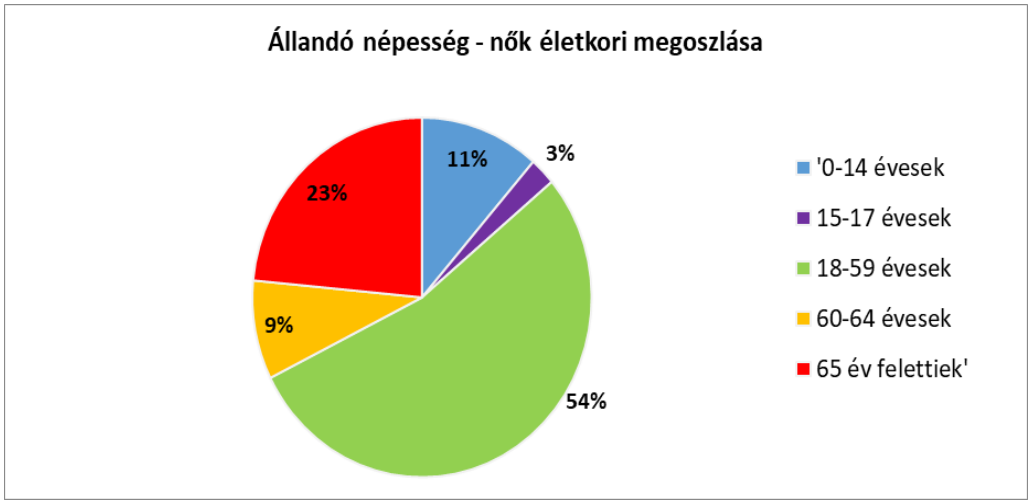

Nemek szerinti összetétel

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	263	281	544	48,35%	51,65%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			12	2,21%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	41	32	73	7,54%	5,88%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	7	7	14	1,29%	1,29%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	150	151	301	27,57%	27,76%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	25	25	50	4,60%	4,60%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	40	66	106	7,35%	12,13%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2. 1 sz. táblázat, illetve a kör diagramok a 2019.évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti lebontásban. A táblázat a korosztályok nemenkénti egymáshoz viszonyított arányát fejezik ki, míg a kördiagramok a nemek korosztályon belüli megoszlását mutatják. Cirák lakosainak kormegoszlás szerinti vizsgálata alapján megállapítható, hogy a domináns korosztály a 18-59 évesek korcsoportja. A korcsoportok nemenkénti összetételének vizsgálata során megállapítható, hogy a nők és a férfiak szinte egyenlő arányban élnek a településen.

Öregedési index

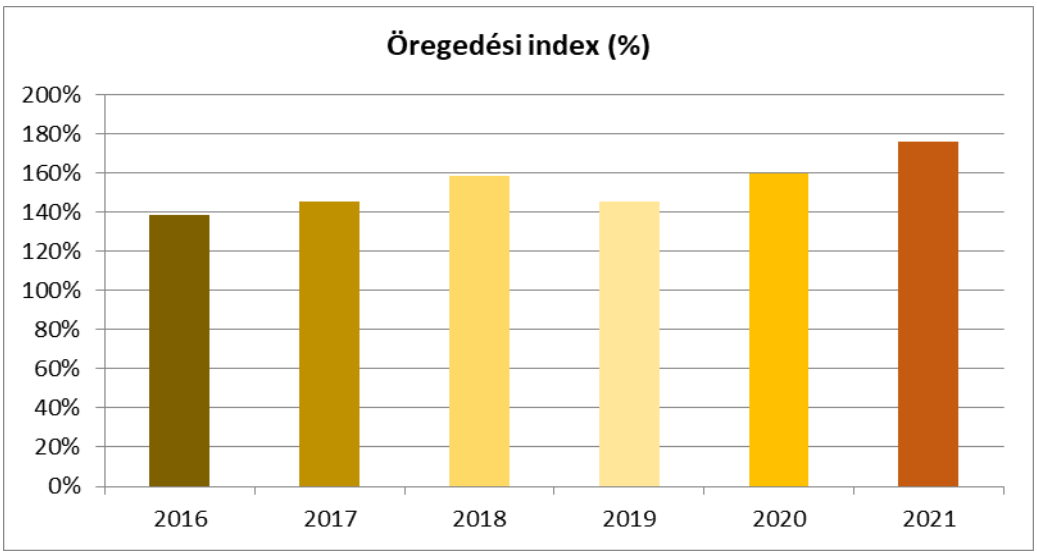
A megyét 2015-ben is természetes népességfogyás jellemezte, ezt azonban a pozitív vándorlási egyenleg egyensúlyozni tudta, így valamelyest nőtt a lélekszám. 2016. január 1-jén 455 ezren éltek a megyében, ami 0,6%-kal több az egy évvel korábbinál. A korszerkezet továbbra is öregedő tendenciát mutat, a száz gyermekkorúra jutó időskorúak száma 117-re nőtt. A 65 évesek és idősebbek alkották a lakosság 17%-át, a 15–64 évesek hányada 68%-ot tett ki.

2016. I. félévben 1897 gyermek született és 2605 személy hunyt el a megyében, ami 4,1, illetve 5,8%-kal kevesebb az előző évinél. A természetes népességfogyás üteme lassult: a születések és a halálozások számának egyenlegéből eredően 708 fővel csökkent a népesség, ami tizedével alacsonyabb a tavalyinál. Országosan még a megyeinél is – 13 százalékponttal – kedvezőbben alakult a népmozgalmi folyamatok egyenlege.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	90	65	138,46%
2017	96	66	145,45%
2018	106	67	158,21%
2019	106	73	145,21%
2020	107	67	159,70%
2021	118	67	176,12%

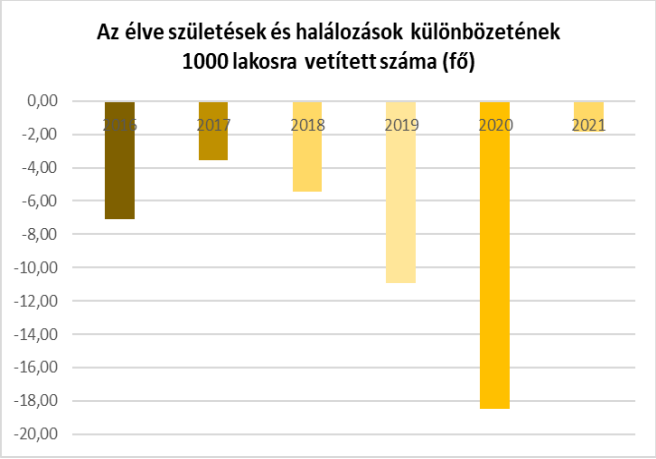
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 3. számú táblázatban látható hogy a 65 év felettiek száma jóval több, mint a 0-14 éves kor közöttieké. Az öregedési index diagramon is a növekedés figyelhető meg, ami a település elöregedésére mutat rá. Magyarország jelentős településein a mai napig az öregedés figyelhető meg, mely alól Cirák sem kivétel. Sajnos míg az idősek száma évről évre nő addig a fiataloké stagnál, amelyből az a következtetés vonható le, hogy egyre kevesebben vállalnak családalapítást. A 2020-as években ezen mutatók változására lehet készülni a fiatalok számának növekedésének irányába, mivel a folyamatos családtámogatások miatt a születések száma és az elöregedő településekre költözések a fiatalok körében egyre nagyobb számú lesz.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2016	-7,09
2017	-3,58
2018	-5,42
2019	-10,93
2020	-18,47
2021	-1,85

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Cirák település legfőbb értékeként megemlíthetjük a lakosság összetartó erejét. Egymás elfogadása, felzárkóztatása a település vezetőinek fő törekvése. Célunk, hogy mindenkivel szemben érvényesüljön az egyenlő bánásmód elve, a diszkriminációmentes eljárások, a hátrányos megkülönböztetés távoltartása az élet minden színterén, a hivatali eljárások, az egyházi és a civil szférában egyaránt.
A kistelepülések egyik fő kincse az egymás iránti tolerancia, az odafigyelés. Minden település nagysága az apróbb dolgokban rejlik. Célunk, hogy megtaláljuk mindazon rejtett erősségünket, melynek kidomborításával élhetőbbé tesszük Cirák és az itt élő emberek életét.

A település összetartó ereje sok formában és több helyszín köré csoportosulva jelenik meg. A vallás és megjelenési tere a templom a lakosság különböző rétegeit hetente egy –egy órára összeöleli és egyenlővé teszi a szegényt a gazdaggal, az időset a fiatallal, a fogyatékkal élőt az egészséges emberrel. A templom felépítését a lakosság összefogásának eredményeként tartja nyilván a lakosság. Annak restaurálása szükségessé válik meghatározott időszakonként, mely mindig megmozgatja a település hívő és nem hívő lakosságát egyaránt.
A **Szent Mihály plébánia templom** jellege szerint egyhajós, el nem választott szentélyű középtornyos egyszerű barokk épület észak-déli tájolással. Első említése történelmünkben 1366-ban történik. A török háborúk és a labanc portyázások nagyon megviselték a templomot, mert az 1713-as canonica visitatios jegyzőkönyv szerint romos, düledező állapotban volt. A mai templom 1801 és 1810 között a francia háborúk okozta nehézségek miatt meg-megakadva épült. Tervét Anreith János György és Ziegler János szombathelyi építőmesterek készítették. 1870-ben készült a mai toronysisak.
A lelkipásztori teendőket 2013. augusztus 1. napjától Tóth Imre plébános látja el Dénesfa, Gyóró és Himod községekkel együtt.

/Római Katolikus templom/

A község dél-keleti határában található a Király-kápolna, melyet IV. Károly emlékére építettek, s mára ezen építmény turisztikai látványossággá, vallási emlékhellyé nőtte ki magát szintén az egyház tulajdonában van. Megközelítése mostanra a Magyar Faluprogram 2021. évi pályázatának köszönhetően kiépített pormentes úton történik.

A településen tevékenykedő civilszervezetek:

- Cirák Község Oktatásáért Közalapítvány
- Ciráki Civilek Kulturális Sport és Szabadidő Egyesület

A szervezeteken kívül még működik a településen egy fiatalok által létrejött klub, melynek helyszínéül a régi iskola egyik terme ad helyet, ami mára már közösségi színtérként szolgál.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Cirák település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030**, **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az új szabályozás szerint a 2014. évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármesternek április 30-ig kell benyújtani a képviselő-testületnek, melynek előírását az Áht. 24.§. (1) bekezdése tartalmazza.
/Hatályos: 2012. december/

Gazdasági program:

A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adópolitika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat.
/Hatályos: 2010. december/

Településfejlesztési stratégia:

A településfejlesztés a település társadalmi és gazdasági erőforrásainak, környezeti minőségének, műszaki, anyagi és humán ellátásának olyan fejlesztése, amely a fenntartható fejlődés érdekében megteremti a település lakossága számára az életszínvonal növekedésének, az életminőség javulásának egyensúlyi feltételeit.

Településrendezési terv:

Az ország, illetve egyes térségek nagytávlatú műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló tervdokumentum, amely biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a terület felhasználás rendszerét, optimális hosszú távú területi szerkezetét.

Településszerkezeti terv:

A településrendezési terv azon eleme, amely a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket megállapító építési előírásokat térképen, rajzos formában ábrázolja. A szabályozási terv jogszabály (képviselő-testület által elfogadott rendelet) rendelkezései mindenkire kötelező. A szabályozási tervnek a jóváhagyott településszerkezeti tervvel összhangban kell állnia, eltérés esetén a településszerkezeti tervet előzetesen módosítani kell.

Településfejlesztési koncepció:

A településrendezési tervet megalapozó, az önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal jóváhagyott dokumentum.

A településen élő célcsoportok közül az idősek, a fogyatékkal élők, a nők és a gyermekek emelhetők ki. Ezen célcsoportok metszete adja a legnagyobb figyelmet igénylő csoportot-nevezetesen az idős fogyatékkal élő nők, akik több szempontból esélyegyenlőtlenséggel küzdenek. Helyi szinten így különös figyelem övezi a nyugdíjas korosztályt, illetve a beteg, fogyatékkal élő embereket. Ennek megfelelően a település társulási megállapodást kötött a Beled székhellyel működő Egyesített Szociális Központtal. Ezen megállapodás keretében az alacsony jövedelemmel rendelkező csoportok kedvezményes áron szociális étkezés keretében napi egyszer meleg ételhez juthatnak. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a magányos, vagy fogyatékkal (mozgás, látás, hallás…stb.) élőknek jelent biztonságot. Mindezen ellátásokat az önkormányzat és a szolgáltató között kötött megállapodás garantálja.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Cirák település a Kapuvári kistérség tagja. A kistérségi társulások szerepe 2013. 06. 30. napjával megszűnik, azonban a kialakult járási rendszerek több szempontból átveszik a térségi szerepet. A

közös önkormányzati hivatalok kialakulásával a térségi szintű kapcsolatok közelítenek, és szorosabb kapcsolatrendszert alakítanak ki a szomszédos települések között. A helyi esélyegyenlőségi programok így a térségi szerepet konkrétabbá teszik és saját arculatának megfelelően alakítja ki. Cirák település a Vitnyéd Közös Önkormányzati Hivatal része. A négy település programja egymást erősítve segít a szerepek kiegyenlítésében, a válaszok megtalálásában.

Cirák Község Önkormányzata részvételével működő társulások:

a) Sopron és Térsége Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás, Székhelye: 9400 Sopron, Verő J. u. 1.

b) Intézményi társulási megállapodások Kapuvár központtal

Társulás megnevezése	**Közös fenntartású intézmények megnevezése**	**Ellátott feladat**	**Fenntartó önkormányzatok megnevezése**	**Feladatellátás kezdete**
Szociális és Gyermekjóléti Szolgálati Társulás (Beled, Vörösmarty u. 1.) Nyitott KAPU-VÁR Térségi Szociális Szolgáltató Központ (Kapuvár,Dr.Lumniczer Sándor u. 12.)	**Egyesített Szociális Központ** 9343 Beled, Vörösmarty u. 1.	gyermekjóléti feladatok	a társulás tagjai	2006. 07. 01.
		családsegítés	a társulás tagjai	2006. 07. 01.
		közösségi ellátás	a társulás tagjai	2007. 08. 01.
		étkeztetés	a társulás tagjai	2009.04.01..
			a társulás tagjai	2009. 04. 01
		házi segítségnyújtás	a társulás tagjai	2009. 04. 01.
			a társulás tagjai	2009. 04. 01.
		jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	a társulás tagjai	2009. 01. 01.
		Fogyatékosok nappali ellátása	Kapuvár, Babót, Beled, Cirák, Dénesfa, Edve, Gyóró, Himod, Hövej, Mihályi, Kisfalud, Osli, Rábakecöl, Szárföld, Vadosfa, Vásárosfalu, Veszkény, Vitnyéd	2010. 06. 01.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi program részét képezi több, a településsel kapcsolatos, a településen élők helyzetét bemutató táblázat. A táblázat adatait főként a www. teir. hu felhasználásával, helyi adatgyűjtéssel, szociális ügyintéző nyilvántartása alapján és a Helyi Vizuál Regiszter program felhasználásával töltöttem meg tartalommal.

Nincs nyilvántartott adat és a kutatások során sem találtam adatot a felnőttoktatás, a felnőttképzésben résztvevőkről. Nincs releváns adat a foglalkoztatáshoz kapcsolódóan szervezett programokról sem.

A településen szegregátumok nincsenek, így erre vonatkozó táblázatok adatainak értéke: 0.

A HH és HHH adatok a KIR program alapján kerültek feldolgozásra.

A nők foglalkoztatásával és képzésben való részvételükkel kapcsolatos adatok, illetve az iskolai végzettségükről tanúskodó adatokról hiteles információ nem áll rendelkezésünkre.
A családon belüli erőszakról a hivatalban – jegyzőnél, családsegítőnél - megjelenő segítségkérés, tanácskérő megkeresések szolgáltak alapul, melyek csupán emlékezeten alapulnak.
A fogyatékos személyekről, a rokkantnyugdíjasokról adattal nem rendelkezünk, nyilvántartásunk erre vonatkozóan nincs.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Hazánkban 1,2 millió felett van a szegény emberek száma. Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, napjainkban a gyermekekéről beszélhetünk. Egyre többen tartoznak a mélyszegény réteg közé. Ők azok, akik folyamatosan csúsznak lefelé a lejtőn, s nincs számukra visszaút.
A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója.
Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi."
/Forrás: TÁMOP – pályázati kiírás./
Ezen meghatározást alapul véve Cirák község nem tartozik a mélyszegénység által sújtott települések közé.
A településen az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élő lakótársunk (család) jelenleg nincs. Azonban a munkahelyek átmeneti hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezethet. Átmeneti problémával küzdő családok településünkön is előfordul. Ezen helyzetek orvoslására rendkívüli átmeneti segélyt nyújthat a helyi képviselő-testület a szociális ellátásokról szóló 8/2019.(X.10.) önkormányzati rendelet alapján.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségeket figyelembevételével készítettünk elemzéseket.

Az Európai Uniós előírásainak megfelelően ma kétféle hivatalosnak tekintett szegénységi adatot számol a Központi Statisztikai Hivatal. Az egyik a „jövedelmi szegénységi arány", a másik a „szegénységi és kirekesztettségi arány", amiket számos országban kiegészítenek egyéb mutatókkal is. Magyarországon ezért született meg 1991-ben a KSH létminimum mutatója, de ez a számításai módszert szakmai okokra hivatkozva 2014-ben beszüntették. Az EU módszertant követően 2015-re vonatkozó adatok szerint a Magyarországon a jövedelmi szegénység aránya 14,5 , a szegénység vagy kirekesztettség kockázatának kitettek aránya 26,3 % Ám ezeknél jóval borúsabb képet fest a Policy Agenda kimutatása, kutatói kimutatták, hogy a létminimum nem szegénységi küszöb, hanem olyan jövedelem, amely az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is lehetővé teszi. Becslések szerint a magyar lakosság 41,5 %- a él létminimum alatt. Az Eurostat számítás alapján közel 4 millió ember él ma Magyarországon lakhatási szegénységben. Szintén Eurostatos statisztika 2015-ből, hogy Magyarországon 10 emberből több mint három (34,8 %) él anyagi nélkülözésben. A mélyszegénység egyik mutatója a jövedelmi és vagyoni helyzet szintje. A

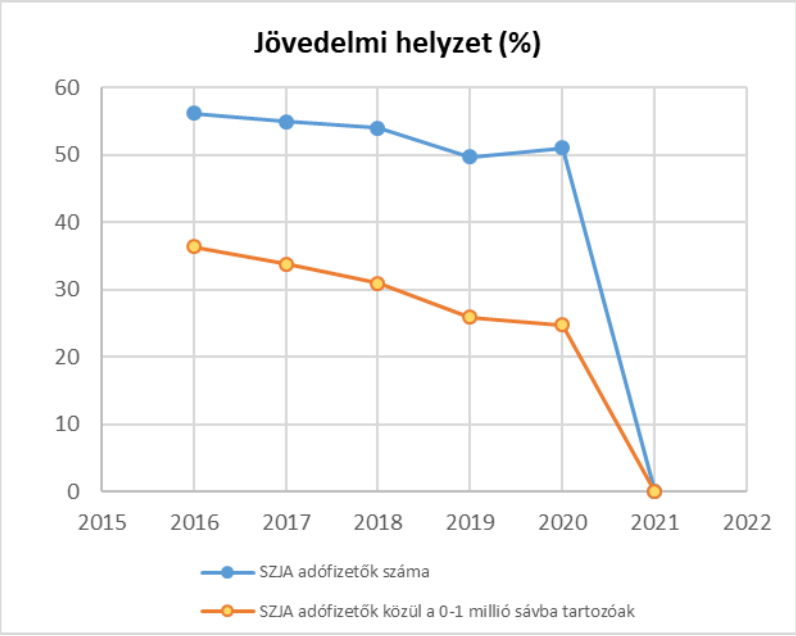
célcsoporthoz tartozó személyek jellemzően a szociális ellátásokból élnek, amelyek pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások formájában vehetők igénybe. 2018-ban a legkisebb havi munkabér nettó összege eléri az egy főre vetített létminimum kiadásokat., melynek összege 92.000 Ft/ hó. A nettó minimálbér tehát eléri a létminimum szintjét Magyarországon. A legkisebb havi munkabér bruttó 138 ezer forintra nőtt 2018. január elsején.

A lakosság jövedelmi viszonyairól a 3.1 számú táblázat ad némi információt.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	**Az SZJA adófizetők száma**	**Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók**
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	**az állandó népesség %-ában** (TS 060)
2016	56,10	36,36
2017	54,86	33,78
2018	53,99	30,93
2019	49,63	25,93
2020	51,04	24,72
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján megállapítható, hogy átlagosan Cirák állandó népességének 50% fizeti a SZJA-t, amiből következtethető, hogy a munkanélküliség a településen jelentősen alacsony, mivel az állandó népességbe a gyermekek és a nyugdíjasok is beletartoznak.

****

2018. január 1-től a kormány a munkavállalók egyes célcsoportjaira nézve eltérő összegű kötelező legkisebb munkabért és garantált bérminimumot állapított meg. A törvénymódosítás alapján az összegnél és annak hatályánál figyelembe veszik majd a munkakör ellátásához szükséges követelményeket, a nemzeti munkaerőpiac jellemzőit, a nemzetgazdaság helyzetét, az egyes földrajzi területek munkaerő-piaci sajátosságait.

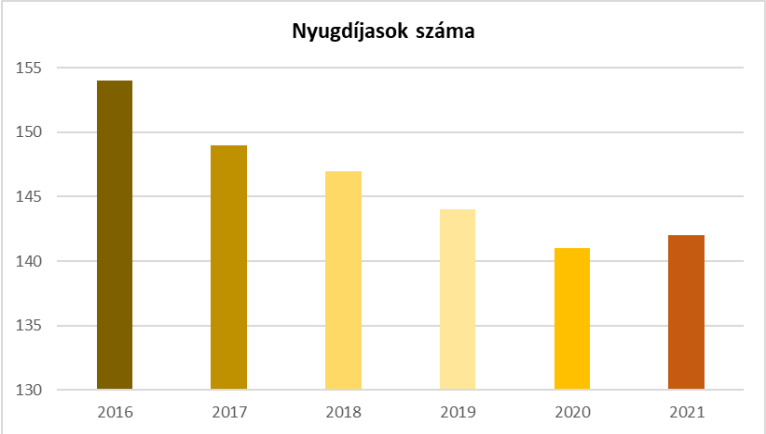
Győr- Moson- Sopron megyében a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete 538 ezer forintot tett ki, ami 16 %-kal magasabb az előző év azonos időszakánál. A fizetések kisebb mértékben emelkedtek az átlagosnál, azonban egyedül a fővárosban voltak nagyobbak a megyeinél.

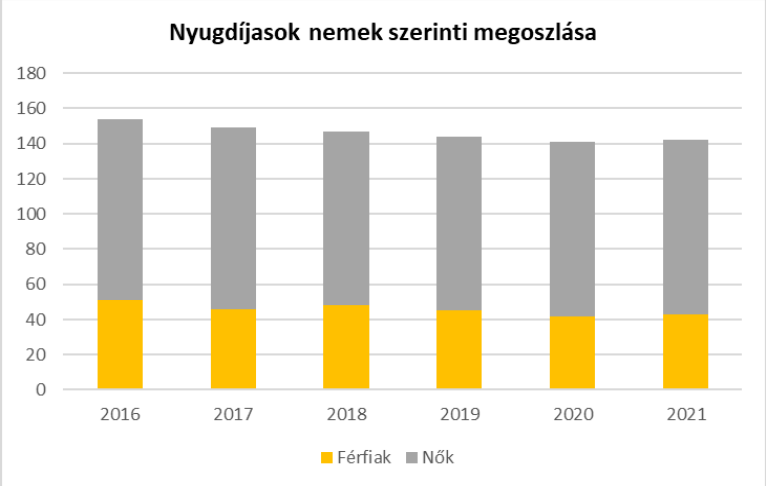
A jövedelem és a vagyon fogalmát a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993 évi III. törvény 4.§-a, valamint a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. §. –a határozza meg.
A településen élők jövedelmi helyzet elemzéséhez, az átlagnyugdíjra vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat, így csak azt lehet bemutatni, hogy a településen mennyi fő részesül öregségi nyugdíjba.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	51	103	154
2017	46	103	149
2018	48	99	147
2019	45	99	144
2020	42	99	141
2021	43	99	142

Forrás: TeIR, KSH Tstar

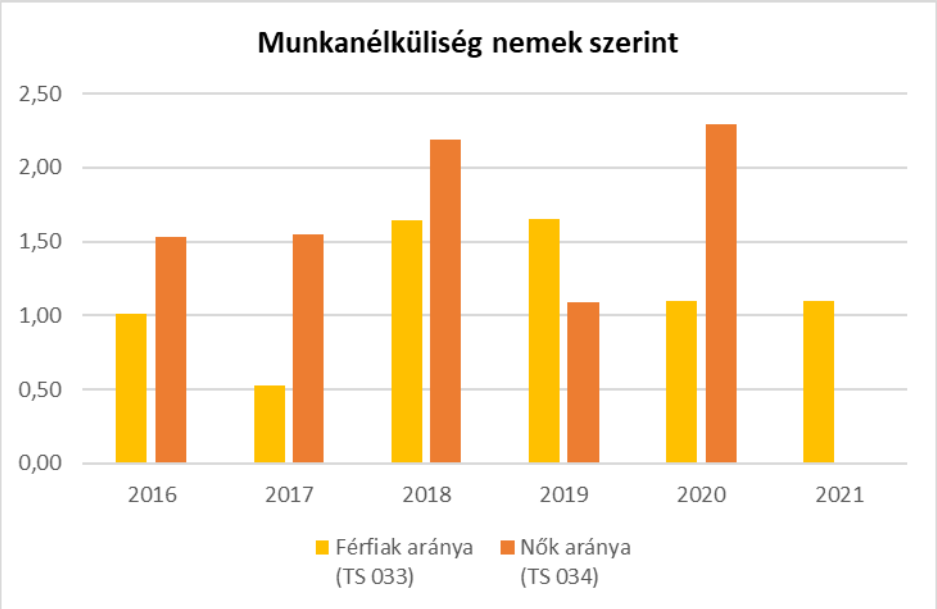
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

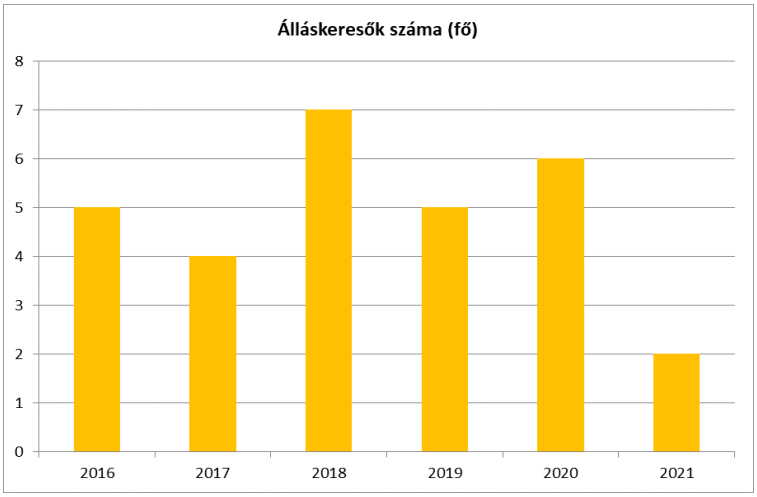
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	**Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében**		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2016	1,01	1,53	1,27%
2017	0,53	1,55	1,04%
2018	1,64	2,19	1,92%
2019	1,65	1,09	1,37%
2020	1,10	2,29	1,70%
2021	1,10	0,00	0,55%

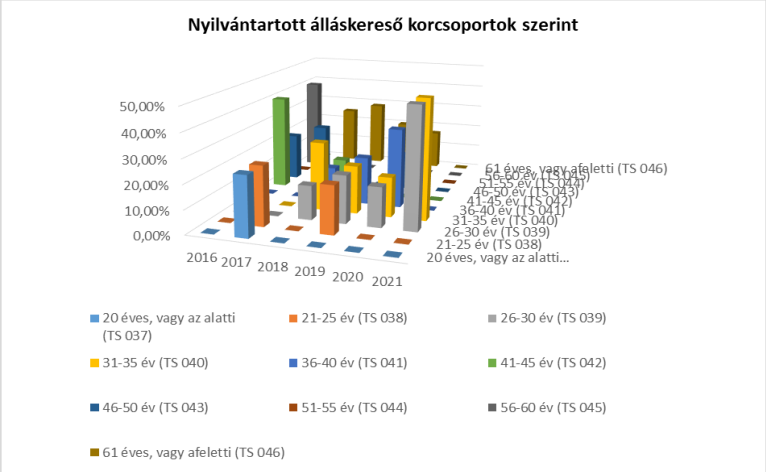
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
	Fő összesen	**5**	**4**	**7**	**5**	**6**	**2**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	25,00%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	14,29%	20,00%	16,67%	50,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	28,57%	20,00%	16,67%	50,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	14,29%	20,00%	33,33%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	40,00%	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	20,00%	25,00%	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	40,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	1,00	2,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	25,00%	28,57%	20,00%	16,67%	0,00%

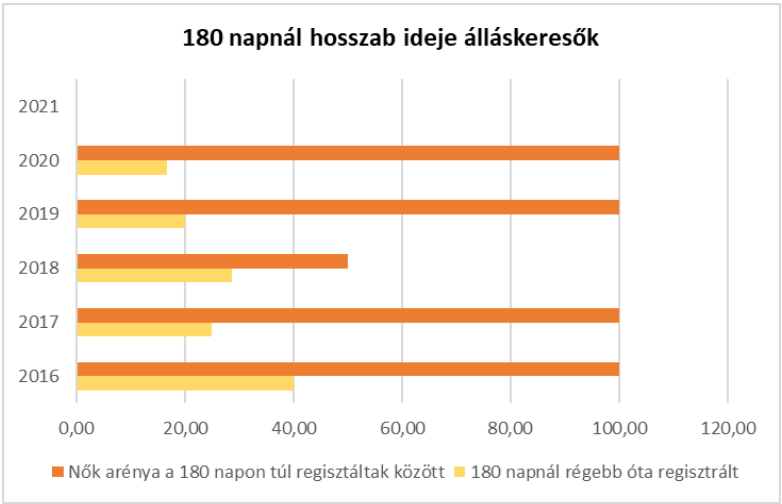
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2016	40,00	100,00
2017	25,00	100,00
2018	28,57	50,00
2019	20,00	100,00
2020	16,67	100,00
2021	0,00	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt öt évben 2 és 7 fő közt mozgott Cirákon, ami a munkaképes korú népesség 0,55 - 1,92%-a, így a munkanélküliség a községben egyáltalán nem mondható magasnak. A vizsgált években ugyanakkor nem látszik egy egyértelmű trend, hiszen a munkanélküliségi ráta a legmagasabb 2018-ban volt, ugyanakkor 2021-ben „2”-re csökkent.

Míg 2019-ben kizárólag a nők képviselték a munkanélkülieket, addig 2021-ben csak a férfiak között találunk munkanélkülit.

A munkanélküliség ingadozó folyamata látszik viszont a 2021-es évben jelentős csökkenés következett be, míg 2020-ban 6 fő addig 2021-re már csak 2 főre redukálódott a munkanélküliek száma.

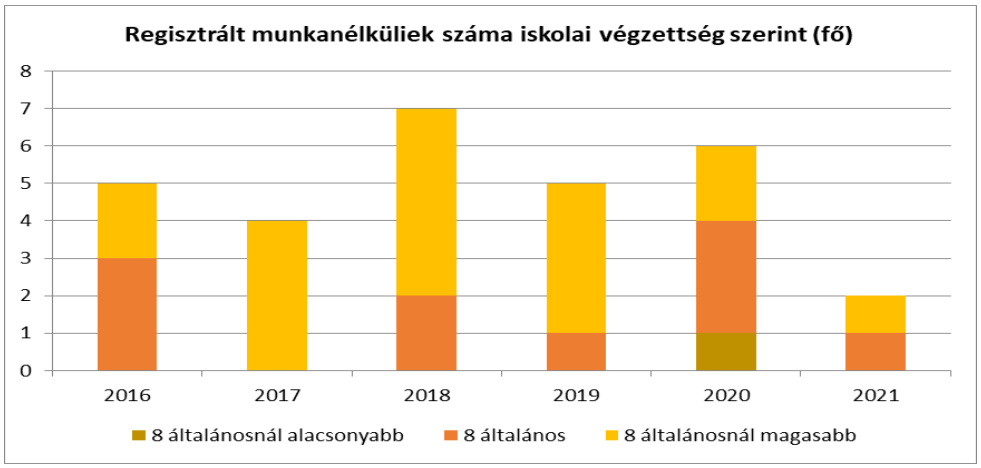
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A következő táblázat Cirák regisztrált álláskeresőinek iskolázottságára vonatkozó adatokat prezentálják. Az eredmények azt mutatják, hogy a község nem rendelkezik rossz iskolázottsági mutatókkal. Elhanyagolható azok száma, akik nem rendelkeznek legalább általános iskolai végzettséggel.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	5	0	0,00%	3	60,00%	2	40,00%
2017	4	0	0,00%	0	0,00%	4	100,00%
2018	7	0	0,00%	2	28,57%	5	71,43%
2019	5	0	0,00%	1	20,00%	4	80,00%
2020	6	1	16,67%	3	50,00%	2	33,33%
2021	2	0	0,00%	1	50,00%	1	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalakoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2016	4	4
2017	5	4
2018	2	2
2019	1	1
2020	14	0
2021	1	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás meghatározása Csoba Judit szerint: *A közfoglalkoztatás – mint a paternalista hagyományokat követő állami gondoskodás egyik megnyilvánulási formája – fő feladata napjainkban, hogy pótolja a munkaerőpiacról kikerülők jövedelem-kiesését, megakadályozza a megélhetési bűnözés kialakulását, valamint korlátozza a jóléti ellátások körében segélyezettek (átmeneti segélyek, jövedelempótló támogatás, aktív korúak rendszeres szociális segélye stb.) illetve a támogatásban részesülők számát, és csökkentse az ezzel együtt járó jóléti kiadásokat.*
(Csoba, 2010. 26.o)
Cirák Község Önkormányzata évről-évre foglalkoztat a közfoglalkoztatás keretében tartós munkanélküli, köztük nő, mentális problémával küzdő, illetve nyugdíj előtt álló személyeket is. Ez alól a 2020-as év kivételt képez, mivel egy fő sem jelentkezett ezen munka betöltésére.
Számuk 0-4 fő évente, a Munkaügyi Központ lehetőségeinek függvényében.
A közfoglalkoztatottak által jellemzően végzett tevékenységek a helyi sajátosságokhoz, lehetőségekhez igazodva: közterület fenntartási munkák, fűnyírás, temető karbantartása, árkok, járdák tisztítása, hulladékgyűjtés, intézményeknél karbantartási, állagmegóvási feladatok, téli időszakban hóeltakarítás, síkosság-mentesítés.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A munkavállalási lehetőség Cirákon viszonylag korlátozott, a közfoglalkoztatás okából a helyi önkormányzat az egyik legnagyobb foglalkoztató, ezen kívül elsősorban mezőgazdasági vállalkozások nyújtanak megélhetést kis létszámú munkavállalónak. A tömegközlekedés viszonylag jól megoldott így a legközelebbi centrum, a járási székhely Kapuvár sok foglalkoztatási lehetőséget biztosít.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	Fő	**Fő**
2016	5	0
2017	4	1
2018	7	0
2019	5	0
2020	6	0
2021	2	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Cirákon a pályakezdő álláskeresők száma elenyésző, 2016-21. között évente legfeljebb egyetlen egy személy tartozott ebbe a csoportba, tehát az elmúlt hat évben egyetlen egyszer volt pályakezdő munkanélküli. Mivel gyakorlatilag nincs pályakezdő álláskereső, az ő foglalkoztatásukra nem szerveződött program a községben.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen ilyen programok nincsenek. A pályakezdő fiatalok egyik legnagyobb problémája, hogy a munkatapasztalatok hiánya miatt nem alkalmazzák őket.
A társadalmi beilleszkedés szempontjából döntő fontosságú az iskolából a munkába való zökkenőmentes átmenet. Az állástalanul töltött idő komoly terhet ró az egész társadalomra is. A településen a fiatalok foglalkoztatását segítő program nem működik. Nagyon nehéz a pályakezdő fiatalok számára az elhelyezkedés, amit helyi szinten programokkal sem tudunk segíteni. Az önkormányzat lehetősége egyre csökken arra vonatkozóan is, hogy a programokhoz kapcsolódjon, hisz nincs munkahely, munkakör, ahova újabb és újabb személyeket alkalmazhatna.
A felnőttek számára sem könnyű az elhelyezkedés a munkaerő-piacon. Számos munkahely megszűnik, külföldi kézbe kerül, melynek következtében a munkavállalók helyzete labilissá válik. A tapasztalt munkaerő fluktuálása alacsonyabb, ám az aktív piacról kényszerből kikerülő személyeknél sem jelentkezik pozitívan a fiataloknál negatívumként emlegetett tényező. Hiába bír tapasztalattal, hiába önálló és felnőtt gyermekekkel bíró munkaerő, hátrányként értékelik sok esetben a magasabb bért, amely a munkában töltött éveknek köszönhető. Sok esetben egészségügyi problémákat rónak fel a tapasztalt munkaerőnek.

A járásban Cirákhoz legközelebb Kapuváron található intézményben van lehetőség felnőtképzésen való részvételre, de adatok nem állnak rendelkezésünkre, hogy a településről hány fő élt volna ezzel a lehetőséggel.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A községben roma származású lakosok kis számban – kb. 20 fő - élnek. Többségében alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, szakmájuk és állandó munkahelyük általában nincs. Alkalmi munkából, piacozásból élnek.
A mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása a saját fenntartású intézményekben kizárólag azért nem jellemző, mert a foglalkoztatáshoz olyan szakképesítésekre van szükség, amellyel ez a réteg általában nem rendelkezik, így ezekre az állásokra nem is jelentkeznek. Ellenben az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban ők is érintettek.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén, a településen nem tudunk.
A foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetés településünkön nem érinti a vizsgált célcsoportot.
Nem jutott tudomásunkra ilyen eset, így településünkön nem releváns.

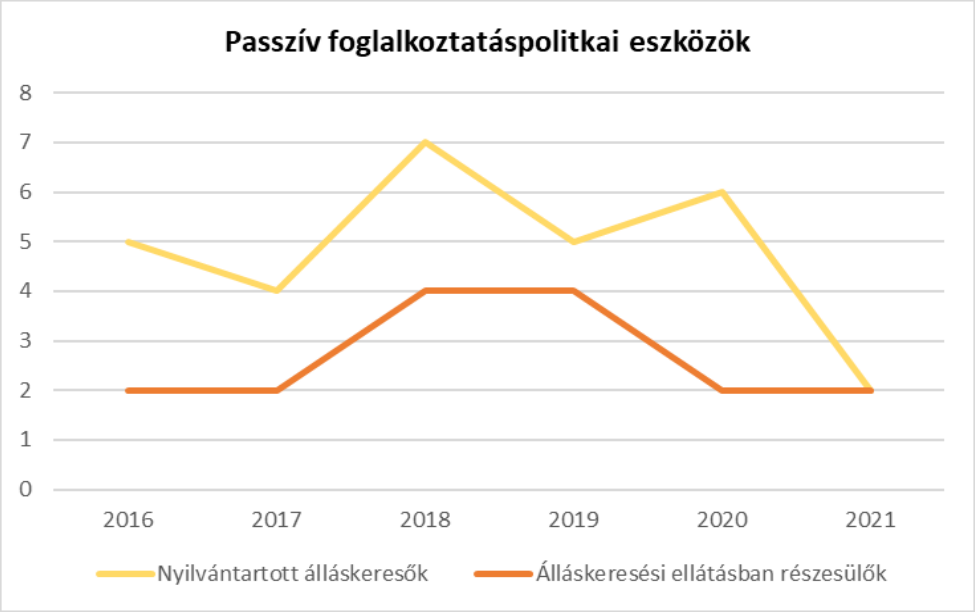
i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

A 21. század egyik elengedhetetlen valósággal már már létfontosságú eleme a digitális eszközök megléte, melyhez megfelelő ismeretekre van szükség ahhoz hogy használni tudjuk és hogy kihasználjuk az általa adott lehetőségeket. A háztartások nagy része már rendelkezik digitális eszközökkel, internettel, ezért a többség otthonról szerzi a digitális ismereteit.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	5	1,24%	2	40,00%
2017	4	1,01%	2	50,00%
2018	7	1,86%	4	57,14%
2019	5	1,36%	4	80,00%
2020	6	1,66%	2	33,33%
2021	2	0,55%	2	100,00%

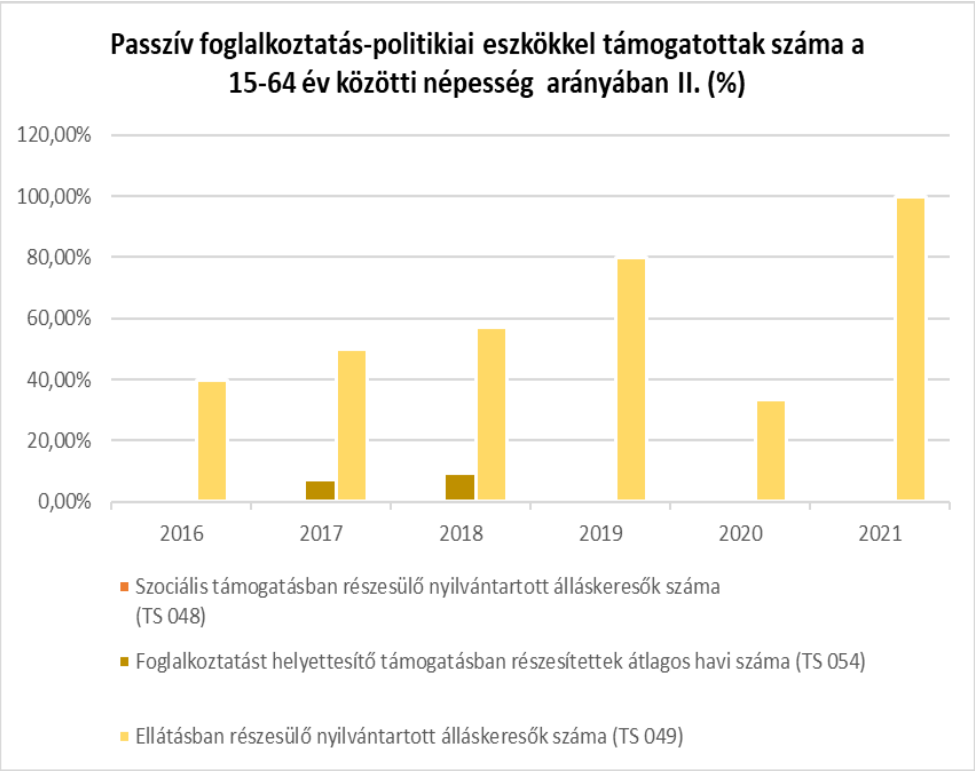
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	**Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 048)		**Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma** (TS 054)		**Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 049)	
	Fő	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**
2016	0	0,00%	n.a.	-	2	40,00%
2017	0	0,00%	0	7,25%	2	50,00%
2018	0	0,00%	1	9,43%	4	57,14%
2019	0	0,00%	0	0,60%	4	80,00%
2020	0	0,00%	0	0,00%	2	33,33%
2021	0	0,00%	0	0,00%	2	100,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

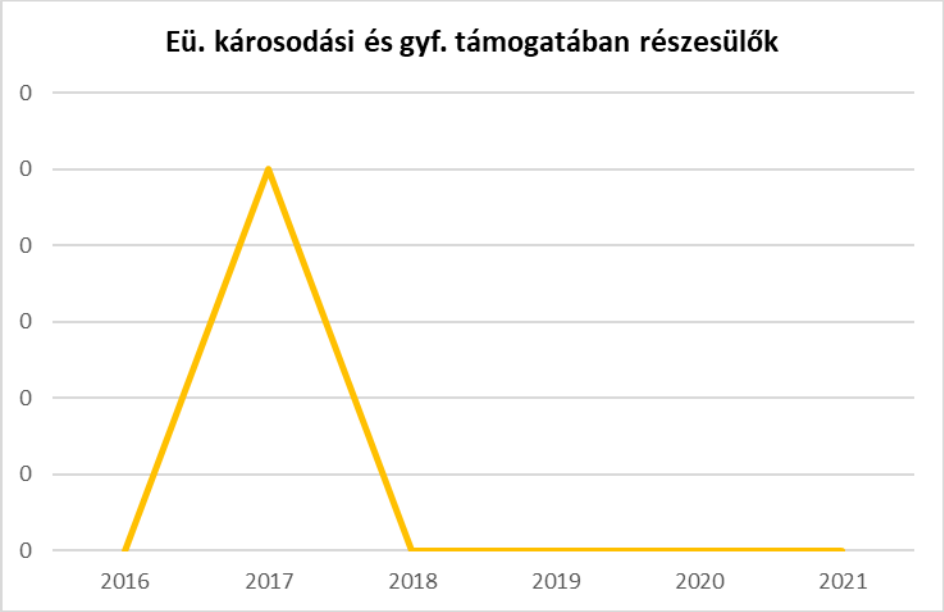
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

A szociális ellátásokról és a szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény célja:
„1. § (1) E törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.
(2) A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.
2. § A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata."
A szociális ellátások formái:
„25. § (1) A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.
(3) Szociális rászorultság esetén a jogosult számára
a) a települési önkormányzat jegyzője az e törvényben meghatározott feltételek szerint
aa) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
ab) rendszeres szociális segélyt,
ac) lakásfenntartási támogatást;
b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint
ba) a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat,
bb) átmeneti segélyt,
bc) temetési segélyt;
c) a járási hivatal az e törvényben meghatározott feltételek szerint
ca) időskorúak járadékát,
cb) a 41. § (1) bekezdésében és a 43/A. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat;
állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások)."
Természetben nyújtható szociális ellátások:
„47. § (1) A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül természetbeni szociális ellátás formájában
a) a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
b) a lakásfenntartási támogatás,
c) az átmeneti segély és
d) a temetési segély nyújtható."

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	268	0	0,00	38,06	0,00	95,52
2017	268	0	0,00	38,06	0,00	96,64
2018	268	0	0,00	38,06	0,00	96,64
2019	268	0	0,00	38,06	0,00	98,51
2020	268	0	0,00	38,06	0,00	100,00
2021	268	0	0,00	38,06	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A települési infrastruktúra legjelentősebb, legmarkánsabb, nagy anyagi értéket jelentő része a lakásállomány. A lakásállomány, illetve az általa kifejezett lakásviszonyok, szélesebb értelemben pedig a lakásviszonyok formálta lakókörnyezet milyensége, jellege a településekben élő emberek életkörülményei alakulásának, társadalmi közérzetének egyik meghatározó tényezője. A lakásállomány mennyiségi és minőségi jellemzői a települési infrastruktúra fejlettségét jelzik.
Magyarország lakásállománya népszámlálásról népszámlálásra növekszik. 2022-ben 4,6 millió lakás volt az országban, a számuk 11 év alatt 4,6%-kal nőtt. 2011–2022 között 171 ezer lakás épült. Ezen belül 2013 volt a mélypont, majd az évtized második felében felgyorsult a lakásépítések üteme.
Cirák lakásállománya szinte megegyezik a lakosság 50%-val, amiből az következtethető, hogy szinte mindegyik lakásra átlagosan 2 fő jut. Természetesen vannak, házak amelyek nem lakottak, de ez esetben a számuk elenyésző. Érintőlegesen kitérek arra, hogy a hajléktalanság Cirák településen nem jelentkezik.
Az önkormányzat tulajdonában 2 lakás van, jelenleg 2 fő lakik az önkormányzati lakásban.
A lakhatási feltételeket a lakásfenntartási támogatásokkal segíti az önkormányzat.
A táblázat 6. oszlopának adatai Cirák egyik talán legnagyobb hiányosságára mutat rá, miszerint a településen a mai napig nem került kiépítésre a szennyvízhálózat. Mivel jelentős anyagi megterhelést von maga után egy ilyen rendszer kiépítése így sajnos ezen megvalósításra ezért nem került sor az elmúlt években sem. Viszont reméljük és várjuk, hogy a jövőben lesz lehetőség pályázat keretében ilyen jellegű beruházásra Cirák települést pályázni és ezáltal a lakosság komfortzónáját növelni és a mai kor kényelmét kielégíteni.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat 2 bérlakással is rendelkezik, melyből mind a kettő lakott.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	268	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	268	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	268	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	268	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	268	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	268	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

c) szociális lakhatás

Településünkre az ebben a pontban megfogalmazottak nem relevánsak. Önkormányzatunk szociális bérlakással nem rendelkezik. Magántulajdonú bérelhető lakások sem találhatóak, a megürült lakásokat inkább eladják a tulajdonosok, bérbeadás elvétve fordul elő.

d) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

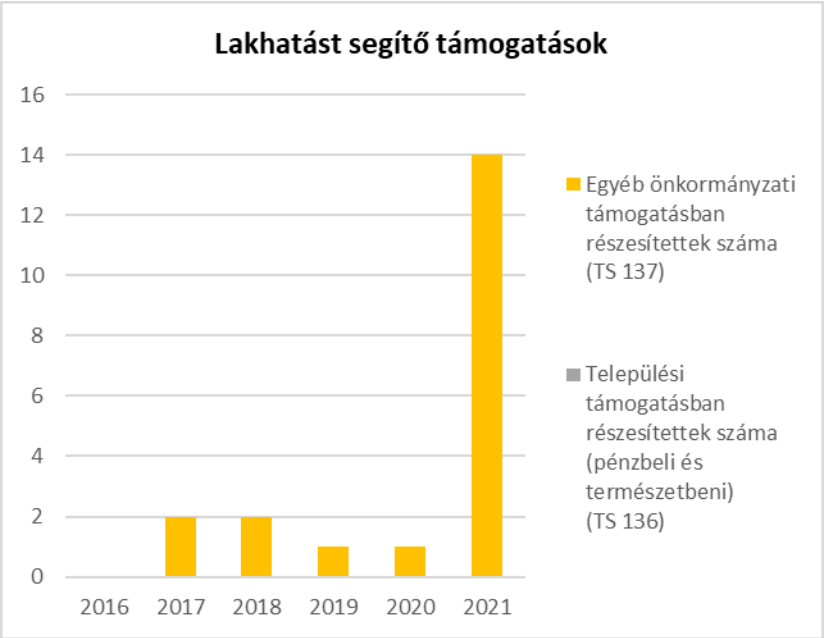
A község területén nem tudunk egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanról.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakhatás megkönnyítésére az első lakáshoz jutási, illetve felújítás esetére nyújt támogatást az önkormányzat.
A nehéz gazdasági helyzet miatt egyre több fiatal család választja a szülői ház felújítását, esetleg vásárol régi családi házat felújítás céljára. Ennek előnye, hogy a generációs együttlakás visszahozza a múltbéli nevelkedés lehetőségét. A másik előnye pedig a településen maradás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	2
2018	n.a.	2
2019	n.a.	1
2020	n.a.	1
2021	n.a.	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A településen eladósodás miatt adósságrendezési eljárást nem kellett lefolytatni. Településünkre nem releváns. Önkormányzatunk ennek mértékéről pontos adattal nem rendelkezik, az előző évekhez képest a ciráki családi házakra vonatkozó árverési hirdetmények száma is csökkent, melyeket az önkormányzat hirdetőtáblájára függesztünk ki. Ebből is azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a településen mára már nem vagy csak csekély mértékben érzékelhető az adósságok problémái. Kilakoltatásra még nem került sor.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületen 4 lakás található. Hajléktalan nincs a faluban. A lakások száma jelentősen nem változott, a településen inkább a régi házak felújítása figyelhető meg.
A házak többsége 1960 és 1990 között épült. Az ezredforduló után a lakásépítés jelentősen visszaesett a településünkön is. 253 ingatlan vízvezetékkel ellátott, 2 ingatlan komfortnélküli, 2 félkomfortos, 124 komfortos, 127 összkomfortos. Az ingatlanok több mint 50 %-a a gázvezeték hálózatra is rákötött. Sajnos Cirák község szennyvíz-csatorna hálózattal nem rendelkezik. A község magas talajvízállású területen fekszik, ezért a csatorna-hálózat hiánya a környezetszennyezés mellett nagy anyagi terhet ró a lakosságra, mivel a keletkezett szennyvíz-mennyiséget gyakrabban kell elszállítatnia és ennek költsége jelentősen megemelkedett az utóbbi években.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A községben sem telepek, sem szegregátumok nem találhatóak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- iskola-egészségügyi ellátásról. ➢ iskola-egészségügyi ellátás,
- védőnői ellátás.

Az egészségügyi ellátás a helyi önkormányzat által biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:
- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás,
- védőnői ellátás.

Az egyéb alapellátási feladatokat a helyi önkormányzat társulásban, közös fenntartásban, illetve más települési önkormányzat által nyújtott szolgáltatás útján biztosítja.

Fogászati ellátás Beleden működik, mely 6 km-re van településünktől, menetrend szerinti autóbuszjárattal jól megközelíthető.

A legközelebbi gyógyszertár szintén Beleden van, 6 kilométerre, amely autóbusszal könnyen elérhető.

A település lakói által igénybe vehető központi orvosi ügyeletet 2023. március 1-től Győr-Moson-Sopron vármegyében az Országos Mentőszolgálat biztosítja. Az egységes, két elemből álló, betegközpontú rendszert (háziorvosi ügyeleti ellátás és sürgősségi ügyelet) az ország egész területén biztosítják. A háziorvosi ügyeleti ellátás azokat szolgálja, akik a háziorvosi vizsgálatot, ellátást rendkívüli ok miatt ügyeleti időben vennék igénybe. Számukra hétköznap 16:00-22:00 között, szombat, vasárnap és ünnepnapokon pedig 08:00-14:00 között háziorvosi ügyelet áll rendelkezésükre, melynek székhelye Cirák település vonatkozásában Kapuvár: 9330 Kapuvár, dr. Lumniczer Sándor u. 10.
A sürgősségi ügyelet 2023. március 1-i változása miatt, azok számára akik személyesen keresnék fel az ellátást Csornáig kell utazniuk, amely a településtől 40-45 km-re található. Székhelye : 9300 Csorna, Soproni út 64. (Csornai Margit Kórház)

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	10	0,42
2018	0	0	0	0	13	0,00
2019	0	0	0	0	16	0,52

2020	0	0	0	0	15	1,00
2021	0	0	0	0	14	1,00

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

- Cirák Község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy háziorvosi körzetet alkot.

A körzetek székhelye: 9343 Beled, Rákóczi utca 154.

- Cirák Község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy védőnői körzetet alkot.

A körzetek székhelye: 9343 Beled, Rákóczi utca 158.

- Cirák Község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy gyermekorvosi körzetet alkot.

A körzet székhelye: 9343 Beled, Rákóczi utca 158.

Járóbeteg szakellátást a Dr. Lumniczer Sándor Kórház és Rendelőintézet (9330 Kapuvár, Dr. Lumniczer S. u.) látja el.. Fogorvosként a Beled körzethez tartozó Dr. Bennemann Stefan végzi a helyiek ellátását. Háziorvosi és gyermekorvosi feladatokat Ambulans Bt. végzi és az iskolaorvosi egészségügyi ellátást szintén ez utóbbi gazdasági társaság folytat. A védőnői szolgáltatást Beled központtal működő társulás látja el.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az előző évekhez képest Cirákon az ingyenes vércukorszint mérés, testzsír-mérés, vérnyomás mérés, melyet a családsegítő szolgálat minden évben egy alkalommal végzett sajnos az utóbbi időben elmaradtak, melynek nyomós oka a 2020-ban bekövetkezett COVID2019-es járvány. Ennek helyreállítását és a jövőben újra visszatérő és rendszeressé váló vizsgálatok fellendítését a hivatalban dolgozó közművelődési referens végzi. Kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján mindenki számára hozzáférhető legközelebb a Kapuvári Rendelőintézetben. A rendszeres szűrések körébe tartozó nőgyógyászati vizsgálatok köre Kapuváron és Csornán, mammográfia Csornán biztosított. Mammográfiai és tüdőszűrő vizsgálatokra igény esetén térítésmentesen elszállítjuk a jelentkezőket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Háziorvosi rendszeren keresztül érhető el. Az óvodában a szükséges fejlesztő munkát külső szakember megbízásával oldják meg.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A reformkonyha megjelenik településünkön a közétkeztetésben. Cirák Község Önkormányzata a Rábakész Kft.-vel kötött szerződés keretében helyben készített ételekkel várja az óvodás és szociális étkezőket. Az ételek elkészítése során figyelembe veszik az egészséges táplálkozás szempontjait a HCCP előírásai alapján.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sportcsarnokkal rendelkezik településünk, melyben téli időszakban a környék településeiről sportolni vágyókat is fogadjuk. A 6km-re található Beleden és a 15 km-re található Kapuváron, melyek tömegközlekedési eszközökkel is jól megközelíthetők számos sportprogramok elégítik ki a fiatalok igényeit.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Beledi Egyesített Szociális Központtal való együttműködés keretében látjuk el a kötelező feladatokat.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Településünkön nem érhetőek el drogprevenciós szolgáltatások. Hozzánk legközelebb a Kapuvári Rendőrkapitányságon érhető el drogprevenciós tanácsadó.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt, sem eljárásra, sem szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Szociális támogatási formákban valósul meg.

A településre negyedévente a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósága a „RSZTOP 4.1.1 projekt csomagosztás a felnőtt korú rászorulók számára" című pályázat keretében tartós élelmiszer csomagot állít össze és oszt szét.

A településen Népkonyha nem üzemel.

3.6.2. Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek.

A helyi közösségi élet mozgatója a Cirák Község Oktatásáért Alapítvány, amely az önkormányzattal együttműködve közművelődési rendezvényeket szervez, illetve annak szervezéseiben részt vesz.

2022 novemberében egy újabb egyesülettel a Ciráki Civilek Kulturális Sport és Szabadidő Egyesületével lett gazdagabb a település.
Melynek céljai: A környezet, a kultúra, a művészetek és sportok iránti érdeklődés felébresztése és kiterjesztése szűkebb pátriánkban. A Cirákon és környékén élő emberek, polgárok, társadalmi esélyegyenlőségének, kulturális, sport és szabadidős tevékenységének szolgálata, hozzáférhetővé tétele és fejlesztése. A nemzeti kultúrák széleskörű megismertetése a határon túli magyar, a nemzetközi és hazai hasonló célokkal működő civil szervezetekkel. A szociálisan rászorulók támogatása, a helyi értékek védelme, a természeti és épített örökségünk felkutatása és megóvása a következő generációk számára. Művelődni, sportolni, a szabadidőt hasznosan eltölteni kiváló tagjaink kiszolgálása, magasszintű szolgáltatásokkal, programokkal. Támogatók, pályázati források, szimpatizánsok felkutatása, akik segítségével megteremthetővé válik a biztos alapokon nyugvó hosszútávú fejlődés.
Az egyesület együttműködik Cirák Önkormányzatával és minden olyan további természetes és jogi személlyel, amely céljai megvalósítását elősegíti.

A településen 2017-óta működik a Ciráki Horgászegyesület, mely minden évben már hagyománnyá vált Családi Napot rendez a horgásztagok családjainak számára, ezzel is közelebb hozva a település lakóit.

A régi iskola épületében kapott helyet a Digitális Jólét Program helyszíne, ahol 1 fő mentor segítségnyújtása mellett az internethozzáférésre van módja a helyi lakosságnak, ugyancsak itt működik a könyvtári szolgáltató hely. A Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér 2013-tól a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) működtetésével támogatja Győr-Moson-Sopron megye lakosságának könyvtári ellátását, 2018-ban 161 településsel kötött megállapodást, így egyre növekszik a helyben elérhető minőségi könyvtári szolgáltatások köre.

A kulturális rendezvényekre rendelkezésre áll az iskola nagyterme, a sportcsarnok és a sportcsarnok mögött lévő füves terület.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
0	igen	210	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A községben nincsenek olyan csoportok - sem nemzetiségi-etnikai, sem más alapon kialakulva – melyek az átlagtól eltérő módon élnének vagy másokkal rossz viszonyt ápolnának. A lakosság körében nem tapasztalhatók kezelést igénylő, vagy egyáltalán szembetűnő konfliktusok. A településre az utóbbi időben viszonylag nagy számba érkeztek betelepülők, akiket igyekszik a település valamennyi lakója befogadni.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A szolidaritás és felelősség mind a magánemberekben, mind a civil- és gazdasági szervezetekben jelen van, jellemzően felajánlásokban, vagy önkéntes munkában nyilvánul meg.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Cirákon nemzetiségi népesség csupán csekély számban, bár az elmúlt időben számuk növekedett, de a többségi társadalomba teljesen betagozódott életmóddal és szokásokkal él.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Településünkön jelen van a helyi lakossági önszerveződés, fiatalok társasága hetente egy alkalommal az önkormányzat tulajdonában lévő iskola épületének egy termét csekély összegű bérleti díj ellenében használhatják. Ezen kívül inkább a bejegyzett civil szervezetek a jellemzőek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Községünkben roma nemzetiségi önkormányzat nem alakult. Ennek legvalószínűbb oka, hogy a helyi roma lakosság száma alacsony, másrészről tagjai kizárólag magyar identitásúnak és nemzetiségűnek vallják magukat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A mélyszegénységben élők jellemző körülménye az idényjellegű alkalmi munkavégzés, amely azonban nem nyújt létbiztonságot	Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
iparterület nem megfelelő kihasználtsága	Iparterület kihasználtságának növelése, munkahelyteremtő vállalkozások iparterületre történő telepítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032" Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése előírja a helyi önkormányzatok számára átfogó

értékelés készítését a település gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig.
A gyermekek védelmét természetbeni ellátások és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások biztosítják.

A gyermekek védelmét az önkormányzat természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokkal biztosítja az alábbiak szerint:

a) **természetbeni ellátások:**
gyermekétkeztetés,
szünidei gyermekékeztetés,

b) **személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:**
család-és gyermekjóléti szolgálat,
gyermekek napközbeni ellátása érdekében az óvodai menzai ellátás

Természetben nyújtott ellátások:

Az önkormányzat a családi bölcsődei ellátásban, az óvodai nevelésben és az általános iskolai nevelésben részesülő gyermekek részére a gyermekétkeztetést vásárolt élelmezéssel biztosítja.
A jelen rendeletben szabályozott ellátások intézményi térítési díjait Cirák Község Önkormányzat Képviselő-testülete külön rendeletben szabályozza, az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre a Gyvt. szabályozása az irányadó.
Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a ciráki lakóhellyel, vagy amennyiben életvitelszerűen tartózkodási helyén lakik, tartózkodási hellyel rendelkező rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére biztosítja.
Az Önkormányzat a szünidei gyermekétkezést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott

- *a)* őszi, téli és tavaszi tanítási szünet időtartama alatt,
- *b)* nyári tanítási szünet időtartama alatt, a tanév végét követő hét első munkanapja és a szeptemberi tanévkezdést megelőző utolsó munkanap közötti időszakban, legalább 43 munkanap, valamint
- *c)* az a) és b) pontok időtartamára eső az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon biztosítja.

A szünidei gyermekétkeztetés iránti igényeket a szülő vagy más törvényes képviselő az erre a célra rendszeresített nyomtatványon nyújthatja be a Vitnyédi Közös Önkormányzati Hivatalban írásban, vagy elektronikusan az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényben meghatározott módon.
A szünidei gyermekétkeztetés iránti igényeket a jegyző bírálja el.
A szünidei gyermekétkeztetésnél az önkormányzat biztosítja a napi egyszeri meleg étkezést, úgy, hogy az éthordós étel elszállítását a gyermek, a szülő, vagy a törvényes képviselő maguk oldják meg a konyhai egység nyitva tartásának figyelembevételével.

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

A gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat társulási megállapodása alapján a Kapuvár Térségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálati Társulás útján látja
A szolgáltatás térítésmentes.
A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása igény esetén a Beledi Egyesített Szociális Központ által fenntartott Családi Bölcsődében, az önkormányzat által fenntartott Ciráki Napköziotthonos Óvodában és a gyermek által látogatott általános iskolai menzán történik.
Az ellátás iránti kérelmeket az intézményvezetőkhöz kell benyújtani.

A **Gyermekjóléti Szolgálat** a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény előírásainak megfelelően, a gyermekek jólétéért, jogainak érvényesítéséért, valamint a kialakított szakmai program és házirend alapján végzi feladatát.
A településen az ügyfélfogadást Bencsics Ildikó családgondozó látja el.
A működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítottak.

Ellátottak köre:
A működési területen élő 0-18 éves korú gyermekek, fiatalok és azok családjai.

A Gyermekjóléti szolgálat célja és feladata:
A Gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki, egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszűntetését, ill. a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Valamint a felsőfokú oktatásban résztvevő fiatalok jelentkezhetnek a „Bursa Hungarica ösztöndíj" című pályázatra, mely minden évben kiírásra kerül, ezzel is segítve és hozzájárulva a fiatalok tanulmányainak megszerzését.
A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj olyan pénzbeli szociális támogatás, mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer adott évi fordulójához csatlakozott települési és megyei önkormányzatok által a - hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló hallgatónak adományozott szociális ösztöndíjból és az önkormányzati ösztöndíj alapján a hallgató felsőoktatási intézményében megállapított szociális ösztöndíjból áll.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	263	281	544	48,35%	51,65%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			12	2,21%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	41	32	73	7,54%	5,88%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	7	7	14	1,29%	1,29%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községünkben, mint ahogy az ország egész területén is, sajnos megfigyelhető egy olyan tendencia, amely jelzi a lakosság folyamatos elöregedését. Cirákon is, mint Magyarország legtöbb településén, csökken a gyermekek száma. Községünkben a születések száma alacsony.

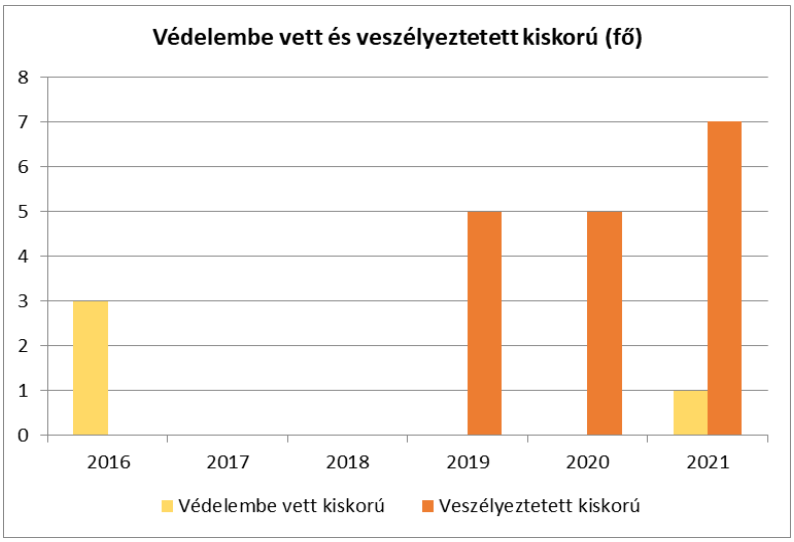
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalkorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.
A gyermekek helyzete átlagosnak mondható a településen. Alacsony a családgondozásban részesülők száma, a gyermekjóléti szolgáltatás igénylése átlagos.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	3	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	5
2020	0	5
2021	1	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A rendelkezésreálló adatok sajnos növekvő tendenciát mutatnak 2019-ben 5 fő veszélyeztetett gyermek volt, míg 2021-re 7 főre nőtt, ebből 1 főt védelembe vettek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

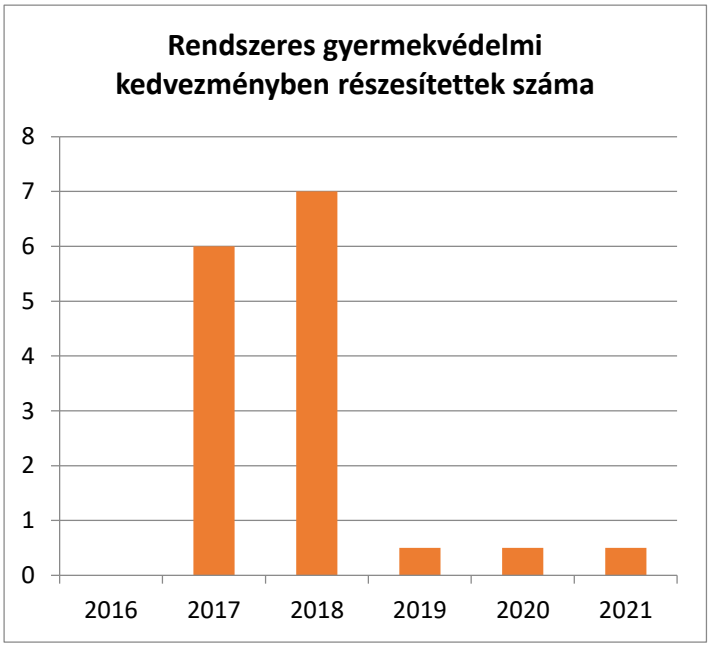
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évről-évre csökkenő tendenciát mutat, melynek oka, hogy a családok egy főre jutó nettó jövedelme fokozatosan növekedett. A pozitív eltérés okai különösen a minimálbér növekedésében, a GYED/GYES-extra bevezetésében, a személyi jövedelemadó adókedvezménye növekedésében kereshetők.

A jogosultsági összeghatár általában az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-a (38.475 Ft), míg a tartósan beteg, fogyatékos gyermeket nevelő, vagy gyermekét egyedül nevelő, valamint a nagykorú kérelmező esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145%-a (41.325 Ft), mely mértékeket a veszélyhelyzet ideje alatt magasabb összeghatárra emelt a jogalkotó.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	6
2018	7
2019	1
2020	1
2021	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Cirák településen a rendszeres gyermekvédelmi támogatást azon rászoruló családok kérik, akiknek jövedelmi helyzete indokolttá teszi. A támogatás megítélésekor részletes vizsgálatot folytat a szociális ügyintéző és a családsegítő szolgálat munkatársa a család vagyoni helyzetét illetően.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	0	1
2017	1	0	1
2018	1	0	1
2019	1	0	1
2020	1	2	3
2021	0	2	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen 2021-ben 2 fő részesült árvaellátásban.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Ingyenes az iskolai étkezés a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára, 50%-os támogatottságú a tartósan beteg, vagy fogyatékos gyerekek számára.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az önkormányzat nem rendelkezik hivatalos adatokkal a jelzett kérdésben.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzat nem rendelkezik hivatalos adatokkal a jelzett kérdésben

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Cirákon nem alakultak ki szegregátumok, a lakók a szükséges közszolgáltatásokhoz hozzájutnak. Mindenkinek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

***a)* védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)**

A Beledi Védőnői Szolgálat biztosítja Dénesfa település védőnői ellátását, mely kiterjed a falu 0-18 éves korú lakosságára, valamint a felnőtt lakosság azon rétegére terjed ki, akik szoros kapcsolatban állnak ezzel a korosztállyal, illetve valamilyen lakossági szűrésben érintettek. A településen védőnői álláshely nincs, a feladatot jelenleg 1 területi védőnő látja el, aki Beledből hetente egyszer jár ki a településre.

A védőnői munka során figyelemmel kísérik az újszülöttek, csecsemők, kisgyermekek testi-lelki és szociális jólétét. Ha ebben bármilyen eltérést észlelnek, amit kompetenciájukon belül nem tudnak jó irányba előmozdítani, akkor azt szóban, írásban jelzik a megfelelő intézménynek.

***b)* gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)**

Cirák Község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy gyermekorvosi körzetet alkot. A körzet székhelye: 9343 Beled, Rákóczi utca 158.

***c)* 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok**

Az óvodában elvégezhető fejlesztések helyben megoldottak, a pedagógiai tervekben ezek feltételei biztosítottak. Egyéb fejlesztések a Kapuvári Pedagógiai Szakszolgálatban érhetőek el.

A **pedagógiai szakszolgálat** köznevelési feladatot ellátó intézmény.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény[1] (továbbiakban: Nkt.) 18. § (1) bekezdésében előírta, hogy a „szülő és a pedagógus nevelő munkáját, valamint a nevelési-oktatási intézmény feladatainak ellátását pedagógiai szakszolgálat segíti” a következő szakfeladatok ellátásában:

- Nevelési tanácsadás
- Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás
- Fejlesztő nevelés
- Szakértői bizottsági tevékenység
- Logopédiai ellátás
- Konduktív pedagógiai ellátás
- Gyógytestnevelés
- Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
- Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása
- Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás

Az óvónő az aki az óvodai élet alatt a kisgyermekek viselkedését, fejlődését nap mint nap nyomon követi a különböző életszakaszokban. Ezen fejlődési szakaszokban észrevehető nehézségeket, zavarokat, problémákat szakértői kérelem formájában nyújtja be a Kapuvári Pedagógiai Szakszolgálatba, ahol az ott dolgozó kiváló szakértelemmel, tapasztalattal, szociális érzékenységgel rendelkező szakemberek nyújtanak megfelelő segítséget a fent említett problémák kiküszöbölésére vagy akár megszüntetésére.

***d)* gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;**

Amiért Cirákra nem jellemző, hogy mélyszegénységgel, gyermekszegénységgel, telepszerű lakhatással bíró település lenne, ezért nem merült fel a gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások, gyermekházak, tanodák létesítésének igénye.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátására a helyi óvoda ad keretet. Az óvodába a szülők 6.30 órától vihetik a gyermekeket és a felügyelet 16.00 óráig megoldott. Bölcsőde és családi napközi Cirák településen nem működik.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A

rendszer működésének hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzés működésének minősége. A tagok együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

A jegyző államigazgatási eljárásban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt állapít meg, valamint részt vesz a családvédelmi koordinációban.

***g)* krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;**

Az érintett lakosok krízishelyzetben bizalommal fordulhatnak a családsegítő szolgálathoz, ahol szakszerű útmutatást és tanácsot kapnak.

***h)* egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;**

A köznevelési intézményeinkben kiemelkedő figyelmet szánnak az egészséges életmód kialakítására, a gyermek egészséges testi-lelki fejlődésére.

***i)* gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);**

A hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése a jogszabályi kötelezettségnek megfelelően történik: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők díjmentesen jutnak hozzá az étkezéshez. A tartós betegségben szenvedő, valamint a 3, vagy több gyermeket nevelő családok a gyermekek után fizetendő térítési díj összegéből 50% kedvezményt kapnak.

***j)* eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;**

Településünkön minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi hátterű gyermekek közti kapcsolatok kialakulását. Abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzettől, családi körülményektől függetlenül. Ezek a rendezvények minden esetben az eltérő helyzetű gyermekek integrált módon történő szórakoztatását valósítják meg.

***k)* hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;**

Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére nem volt példa.

***l)* előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.**

A rászoruló családok részére a családsegítő szolgálat ruha- és élelmiszer ellátmányt biztosít.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

***a)* a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;**

Az integrált oktatás, különleges gondozás a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékosságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kerül megszervezésre.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek tekintetében, a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlő-dési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

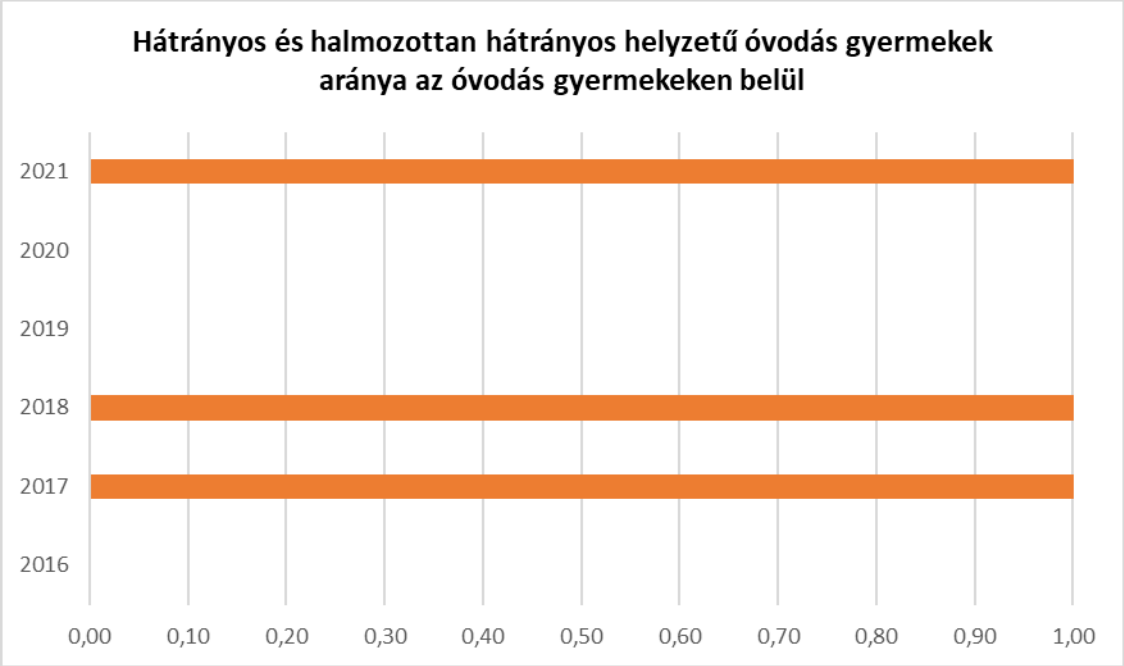
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Cirákon 2022-es évben 7 fő iskoláskorú gyermek szerepel a nyilvántartásunkban mint hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek száma 0. Sajátos nevelést igénylő gyermekek számáról nincs tudomásunk.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2016	17	0	0,00
2017	18	2	11,11
2018	22	3	13,64
2019	21	0	0,00
2020	16	0	0,00
2021	15	2	13,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2016	n.a.	0	0,00
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Cirákon 2022-es évben 7 fő általános iskolás gyermek szerepel a nyilvántartásunkban mint hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek száma 0.

A speciális foglalkozást igénylő gyermekekkel fejlesztő pedagógus, logopédus foglalkozik. Illetve a HH és a HHH-s gyermekek – akik külön foglalkozást nem igényelnek – a családsegítő szolgálat munkatársai folyamatosan figyelemmel kísérik és családgondozást is biztosít – amennyiben indokolt.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű o

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátra helyzetű szakközépiskolai tanu és hátrányos helyzetű szakisko készségfejlesztő iskolai tanulók a a tanulók számához viszonyít (TS 099)
	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	8	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) **a köznevelés hez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)**

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG

Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	fél7	16.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	15	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	1	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

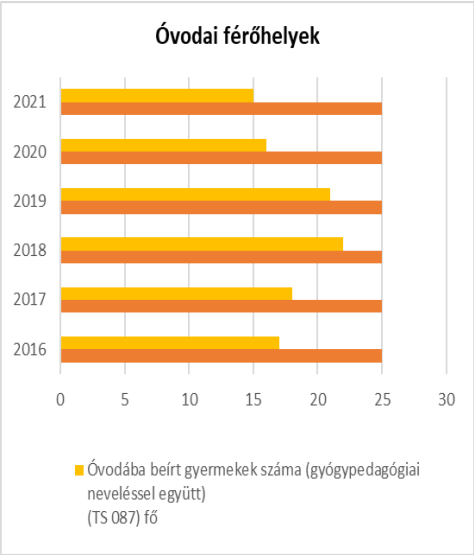
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

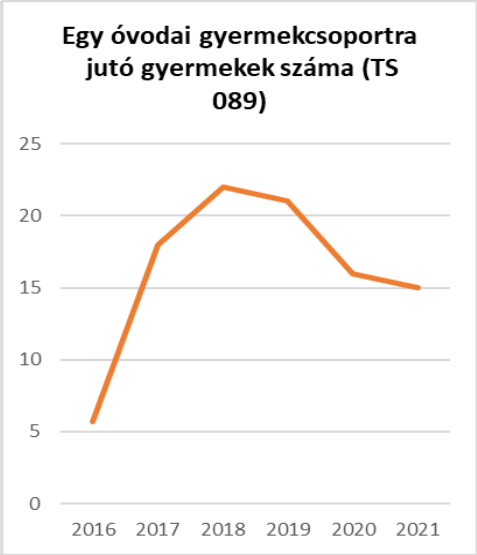
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma – gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	3	25	1	17	0	0	6
2017	n.a.	1	25	1	18	0	0	18
2018	n.a.	1	25	1	22	0	0	22
2019	n.a.	1	25	1	21	0	0	21
2020	n.a.	1	25	1	16	0	0	16
2021	n.a.	1	25	1	15	0	0	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)
	db	**db**	**db**	**fő**	**%**
2016	0	1	1	15,00	33,33
2017	0	1	1	10,00	40,00
2018	0	1	1	11,00	27,27
2019	0	1	1	7,00	14,29
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban. Az egyenlő bánásmód követelményének a megsértését jelenti valamely személy, vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan rendszer létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.
Hátrányos megkülönböztetés településünk semmilyen intézményében nem jelentkezett, sőt a településen sem volt hátrányos megkülönböztetésre irányuló eset. Településünk minden szinten az egyenlő esély elve érvényesül.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Tekintettel arra, hogy településünkön iskola nem működik és egy óvoda van, nincs mód az ilyesféle összevetésre.

e) **előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.**

A törvény szerinti juttatásokat önkormányzatunk támogatja, egyéb szolgáltatást nem nyújt.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Szabadidős programok hiánya	Több gyermekeknek megfelelő programok szervezése
Nehéz anyagi körülmények között élő családok gyermekei számára nehezített a továbbtanulás	Hátrányos helyzetű gyermekek Bursa Hungarica Ösztöndíjprogram általi támogatása
Az óvoda épülete nem korszerű	Óvoda korszerűsítése, pályázati lehetőségek figyelése intézmények fejlesztésére
Fejlesztő játékok hiánya	Fejlesztő játékok beszerzése pályázati forrásból
A gyermekek csak távoli településeken jutnak hozzá a különböző sporttevékenységekhez, képességfejlesztő és művészeti oktatáshoz	Sportcsarnok korszerűsítése, fejlesztése, sporttevékenységek, egyesületek szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
Az önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a e szempontok tekintetében. A nők általánosan elfogadott elmélet szerint magasabb arányban vannak jelen. Ez Cirák településen is jellemző.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

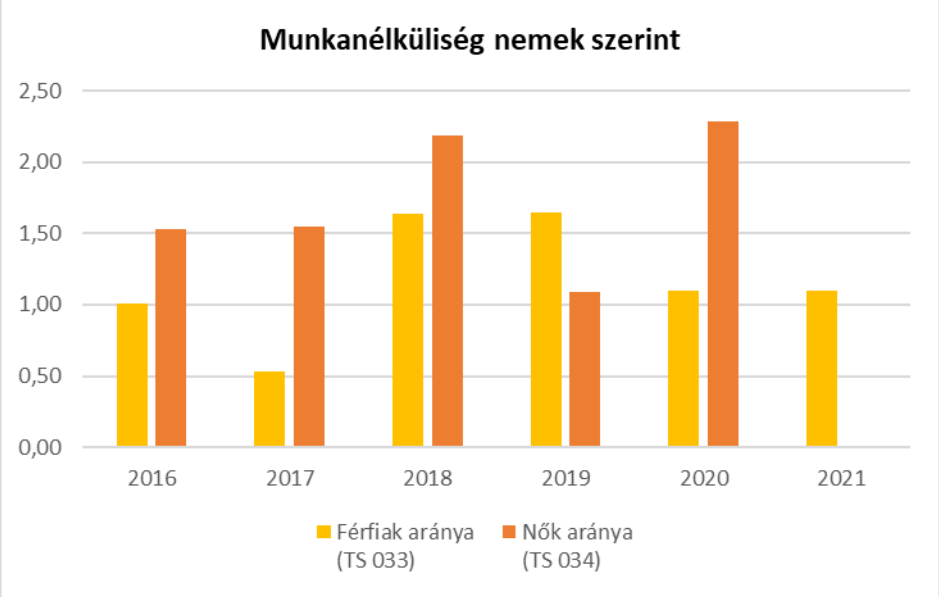
A nők és férfiak munkaerő-piaci pozíciójában alapvető eltérések vannak, amelyek részben a gyermekneveléssel, részben az életkorral és az iskolai végzettséggel függnek össze. A nők körében jóval kevesebb aktív kereső van mint a férfiak között. A magasabb női inaktivitásnak több forrása van. Egyrészt a munkaerő-piac átmeneti vagy végleges elhagyásának vannak tipikus női esetei, amelyek a férfiakra egyáltalán nem, vagy alig jellemzőek: ilyen a háztartásbeliség, az özvegyi nyugdíj, a gyes, a gyed. Másrészt a nők között lényegesen magasabb az öregségi jogon nyugdíjban részesülők száma.
A munkaerő-piacon való elhelyezkedés lehetősége is nehezebb azok számára, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek.
A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a gyesen, gyeden lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	**Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében**		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
	%	**%**	**%**
2016	1,01	1,53	1,27%
2017	0,53	1,55	1,04%
2018	1,64	2,19	1,92%
2019	1,65	1,09	1,37%
2020	1,1	2,29	1,70%
2021	1,1	0	0,55%

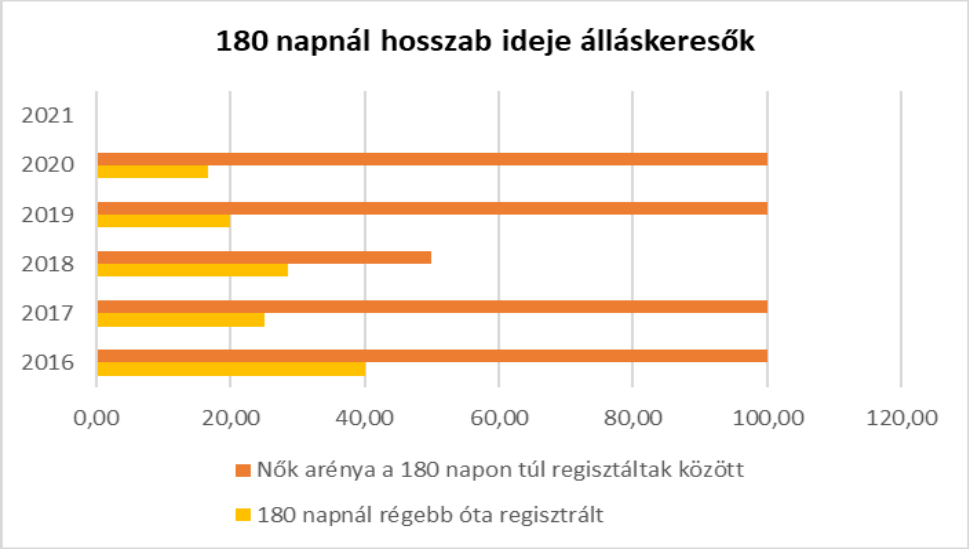
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2016	40	100
2017	25	100
2018	28,57	50
2019	20	100

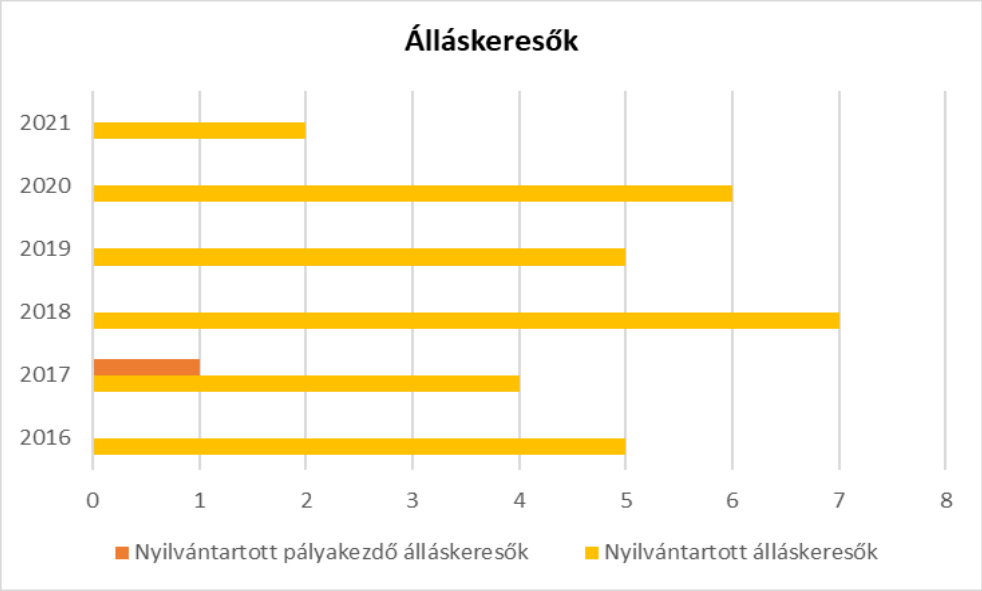
2020	16,67	100
2021	0	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	fő	**Fő**
2016	5	0
2017	4	1
2018	7	0
2019	5	0
2020	6	0
2021	2	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen önkormányzati, civil vagy egyéb szervezet által megvalósított foglakoztatást segítő és képzési programok nincsenek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony végzettségű nők elhelyezkedési esélyeit nem csupán végzettségük, hanem családi, szociális helyzetük is ronthatja, mivel az alacsony iskolai végzettség gyakran együtt jár a rossz szociális helyzettel, a szociális hátrányok pedig nemritkán öröklődnek az egymást követő generációkban.
Egy egyedülálló alacsony végzettségű nő nagyobb eséllyel talál munkát, mert vállalni tudja a több műszakot, vagy a folyamatos munkarendet, ugyanakkor ezt egy családos, kisgyermekes nő aligha teheti meg. A nők képzése, továbbképzése szintén megoldást jelenthet, a nyelvi, informatikai képzések elősegíthetik a távmunkában, vagy rugalmas munkaidőben való elhelyezkedést.
Az önkormányzat a közfoglakoztatásban tudja biztosítani az alacsony végzettségű nők alkalmazását.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen nincs olyan kezdeményezés, ami a családbarát munkahelyek kialakítását, a nők alternatív foglalkoztatását segítő, a családi kötelezettségeknek való megfelelést segítő

vállalkozásokat elismerné, ösztönözné. Bár munkahelyek is csak kis számban vannak a településen. Ennek ellenére az önkormányzat és intézményei élnek a részmunkaidős foglalkoztatás lehetőségével. Minden esetben női munkavállalókat érint ez a foglalkoztatási forma.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	**Betöltött védőnői álláshelyek száma** (TS 109)	**0-3 év közötti gyermekek száma**	**Átlagos gyermekszám védőnőnként**
	db	**fő**	**fő**
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A településen bölcsőde soha nem működött, a legközelebbi bölcsőde az 5 km-re lévő Mihályiban lesz elérhető a jövőben.
Javaslat: Az 5.2.2. b, táblázat hiányzik

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező, életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válság helyzetét.
A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában.
Családtervezésről a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nőkkel kapcsolatos erőszakos cselekedetről nem tud az önkormányzat a vizsgált évek egyikében sem. Nagyon nehéz sok esetben feltárni az ilyen jellegű problémákat, akár család, akár párkapcsolat esetében. Éppen a nők azok, akik a lehető legtovább próbálnak úgy tenni, mintha mi sem történne, ezzel nehezítve a probléma megoldását. Az erőszak tehát a legtöbb esetben a családban marad – felderítetlenül, azonban az erőszak felszámolására reményt ad, hogy egyre többen tudnak arról, hova fordulhatnak segítségért.

A kapcsolati erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt.

Településünkön a kapcsolati erőszakra vonatkozó adatok nem ismertek.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A község önállóan ilyen szolgáltatást nem nyújt, szükség esetén az itt élők valamelyik vármegyei jogú város által működtetett intézményt vehetik igénybe. Anyaotthon Győrben található, de Kapuváron a gyámhivatal közreműködését is kérhetik a rászorulók és szükség esetén gyors segítséget vehetnek igénybe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat élen jár a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésében. Bár a Képviselő-testületnek csupán 40%-a nő, addig a közös önkormányzati hivatal dolgozói 100%-a nő.

Az önkormányzat alacsonyabb szinten foglalkoztatja egyéb munkavállalói között a nőket, ez annak tudható be, hogy nem voltak női jelentkezők a meghirdetett állásokra. A nők szerepvállalása a civil szférában viszont nagyobb, mint a férfiaké.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések a településen nincsenek, mivel nem érzékelhetők a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, így annak felszámolására sem jött létre kezdeményezés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A nyári szünidőben a nők foglalkoztatása akadályozott, mivel gyermekük felügyelete nem oldható meg	A nyári szünidei gyermekfelügyelet megszervezése biztosítja a nők munkába járását

A gyermekét egyedül nevelő anya számára magas a kockázat: elhelyezkedés, elszegényedés	Családbarát munkahelyek létesítése, szociális ellátások során célzott támogatások kialakítása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. A demográfiai öregedés az időskorúak népességen belüli arányának emelkedése, míg a népesség fiatalodásán ennek az ellenkezőjét értjük.

A demográfiai öregedés, illetve a népesség átlagos életkorának növekedése részben az alacsony termékenység következménye, ám az alacsony termékenység mellett nagy szerepet játszik az életesélyek javulása, az idősek abszolút számának jelentős emelkedése is. A korösszetétel változásainak harmadik összetevője a vándorlás. Ez elvileg a népesség fiatalodásának és öregedésének egyaránt tényezője lehet – attól függően, hogy milyen korúak a ki- és bevándorlók. Amikor kizárólag a demográfiai öregedésről gondolkodunk, gyakran elfelejtjük, hogy a várható élettartam növekedésével, az egészségi állapot javulásával az időskor alsó határa is felfelé tolódik. (Például ma 60 évesnek lenni társadalmilag mást jelent, mint 50 évvel ezelőtt jelentett, és mást, mint amit feltehetően 50 év múlva jelenteni fog.)

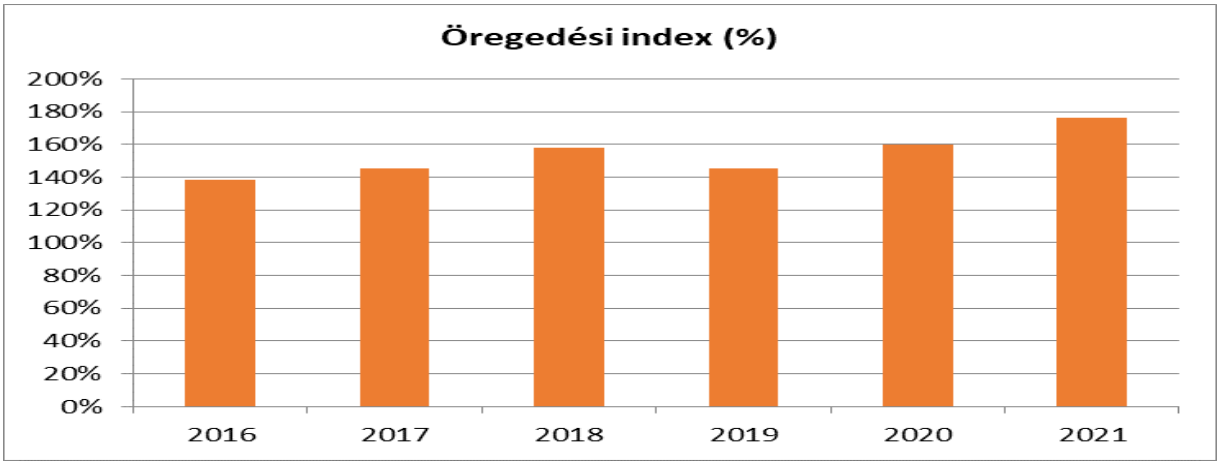
A 2016-2021 közötti időszakban Cirákon a népesség sajnos az öregedés jeleit mutatja. Ennek okaként a természetes szaporodás csökkenése, és a belföldi elvándorlás jelölhető meg, az öregedési index 37%-ot meghaladó mértékben nőtt, amely negatív mértékű.

A nyugdíjasok jövedelmi helyzetét tekintve elmondható, hogy a ciráki nyugdíjasok vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülők jellemzően nem a kiemelkedő nyugdíjat elérő állampolgárok közül kerülnek ki, sokkal inkább a kisnyugdíjasok számossága a jellemző, főként az idősebb, régebben nyugdíjba vonult lakosok körében.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

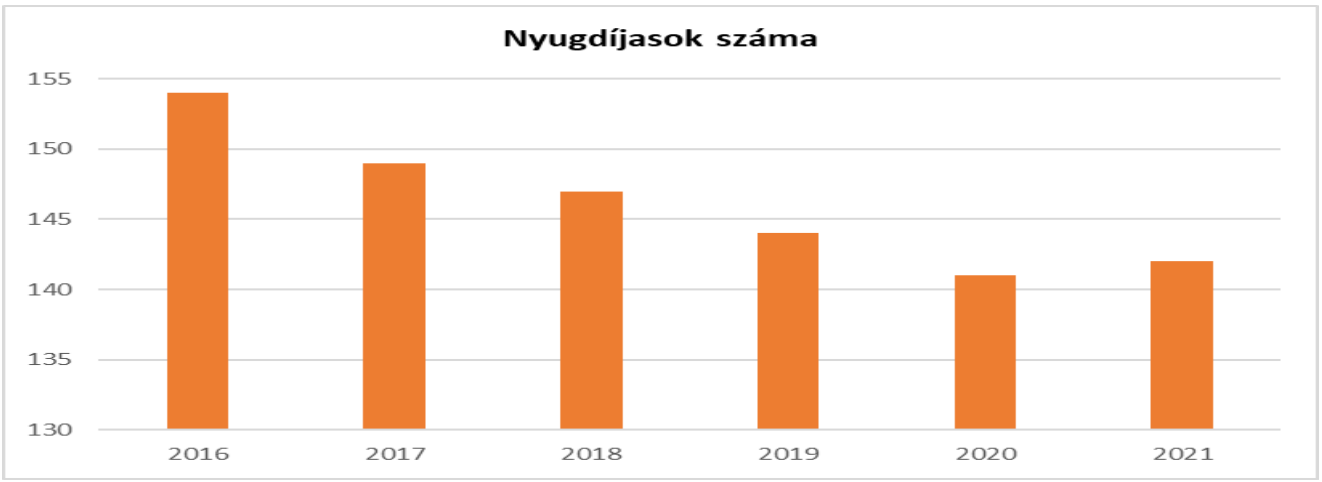
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	90	65	138,46%
2017	96	66	145,45%
2018	106	67	158,21%
2019	106	73	145,21%
2020	107	67	159,70%
2021	118	67	176,12%

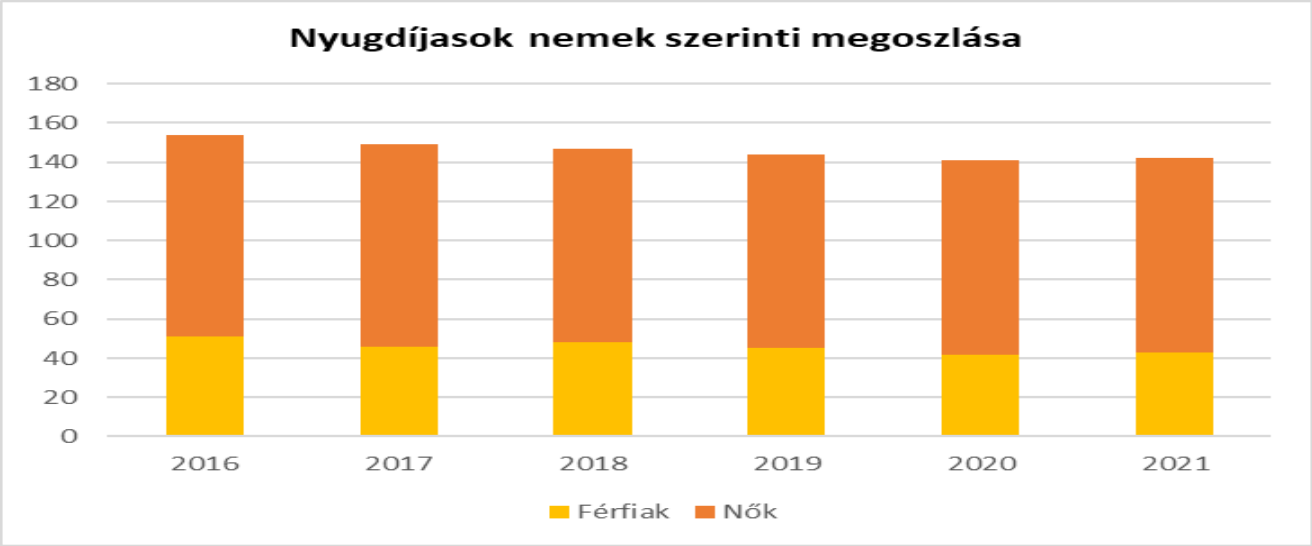
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	51	103	154
2017	46	103	149
2018	48	99	147
2019	45	99	144
2020	42	99	141
2021	43	99	142

Forrás: TeIR, KSH Tstar

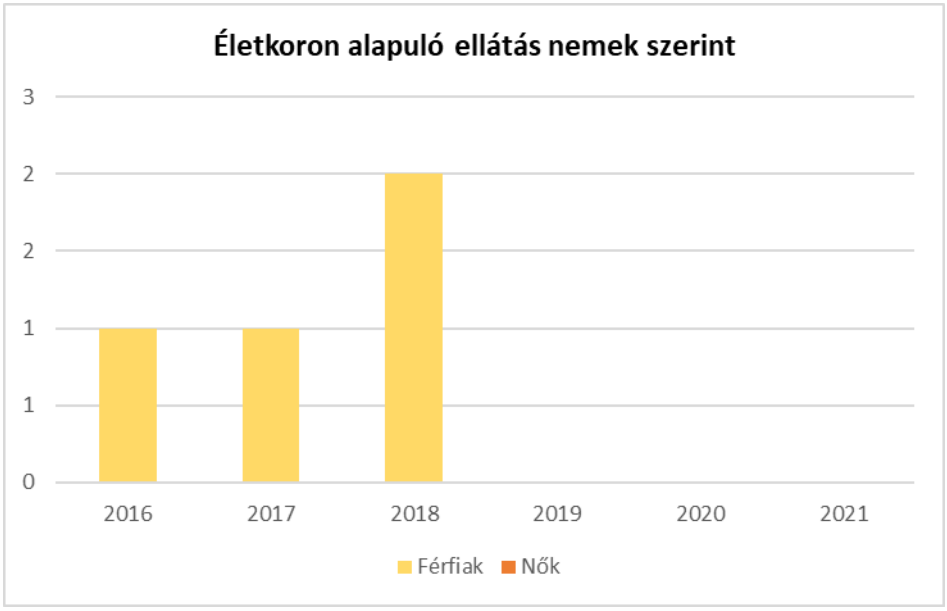

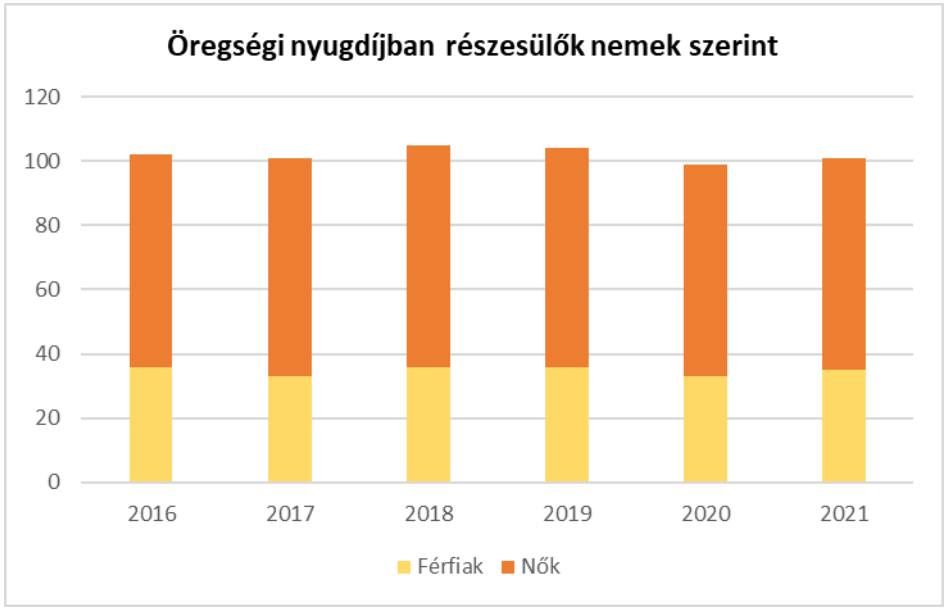
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	36	66	0	9	n.a.
2017	1	0	33	68	0	9	1
2018	2	0	36	69	1	8	1
2019	0	0	36	68	0	7	1
2020	0	0	33	66	1	7	1
2021	0	0	35	66	1	6	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint
3
2
2
1
1
0
2016
2017
2018
2019
2020
2021
Férfiak
Nők

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0
2016
2017
2018
2019
2020
2021
Férfiak
Nők

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint
120
100
80
60
40
20
0
2016
2017
2018
2019
2020
2021
Férfiak
Nők

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon sajnos csak kismértékben vagy egyáltalán nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek. Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

A helyzeten változtattak a 2019-től bevezetett kormányzati intézkedések, amelyek a nyugdíj melletti munkavégzés feltételeit könnyítették meg, illetve támogatják, így a munkaerőpiacon nagyobb számban jelennek meg az idősek, amely hozzájárul a szakemberhiány csökkenéséhez egyrészről, másrészről enyhíti a célcsoport hátrányos helyzetét.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
	Fő összesen	**5**	**4**	**7**	**5**	**6**	**2**
41-45 év (TS 042)	Fő	2	0	1	0	0	0
	%	40,00%	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	1	0	0	1	0
	%	20,00%	25,00%	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	2	0	0	0	0	0
	%	40,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	1	2	1	1	0
	%	0,00%	25,00%	28,57%	20,00%	16,67%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tevékeny időskor igénye megjelenik a legtöbb nyugdíjas életében , azonban eltérő képet mutat a falvak és a városok nyugdíjasai körében. Míg városon klubok, internetkávézók kínálják a változatos programokat, addig falun a kisközösség igénye, érdeklődése lanyhul. Nyugdíjas évek elején még a hovatartozás érzete uralkodik, keresik a helyüket, aztán idővel a beletörődés, a zárkózottság, az elmagányosodás jelentkezik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az idősek foglalkoztatása településünkön nem jelentkezik, adatok nem állnak rendelkezésünkre erre vonatkozóan, hátrányos megkülönböztetéssel nem találkoztunk e téren.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a házi segítségnyújtást végző szociális szolgáltató, illetve intézmény biztosíthat.

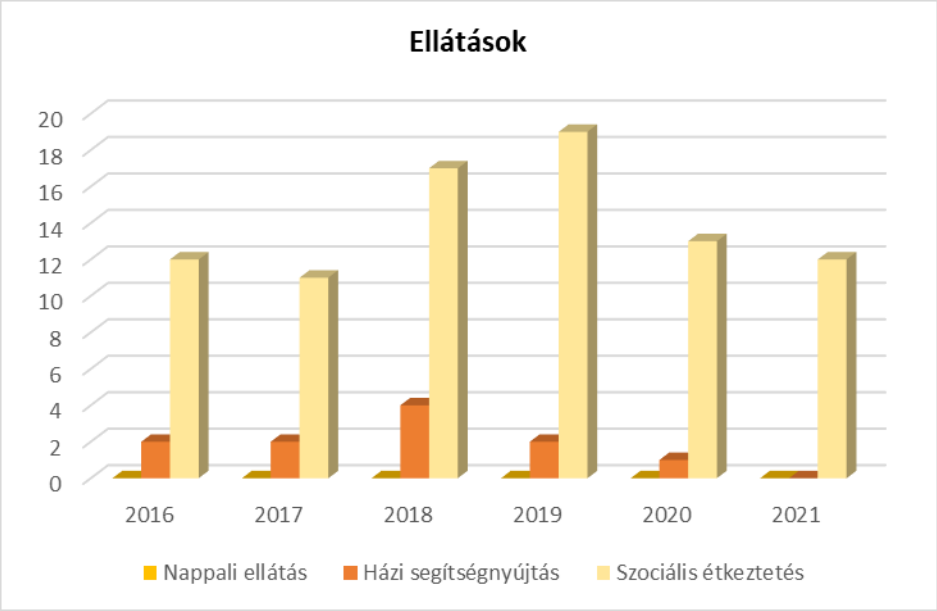
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését. A fogyatékos személyek, illetve a pszichiátriai betegek részére nyújtott jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátója együttműködik a támogató szolgáltatást, illetve a pszichiátriai betegek részére közösségi alapellátást nyújtó szolgáltatóval.
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az egyedül élő 65 év feletti személy, az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A háziorvos minden héten kedden és csütörtökön rendel helyben, a többi hétköznapon Beledben van rendelése. A korosztály változatos és gyakori egészségügyi problémáinak nagy része azonban nyilván csak szakorvosi szinten kezelhető, ami legközelebb a Kapuvári Lumniczer Sándor Kórház szakrendelőiben érhető el.

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférését megkönnyíti a falugondnoki szolgáltatások biztosítása, ideértve különösen a napi egyszeri meleg étel házhozszállítását, a gyógyszerek kiváltását és házhozszállítását, szakrendelőkbe, szűrővizsgálatokra szállítást, stb.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2016	90	0	2	12
2017	96	0	2	11
2018	106	0	4	17
2019	106	0	2	19
2020	107	0	1	13
2021	118	0	0	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az önkormányzat és falugondnoki szolgálatata, a civil szervezetek önállóan és együttműködve is törekednek az érintett célcsoport közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítására. A települési önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a lakosság teljes körű információkat kap akár az ügyintézéshez, és folyamatosan a települést érintő legfrissebb hírekhez való hozzájutás is biztosított a lakosság számára.

Az idősek számára is, a településen belül megoldott az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés. Egy orvos látja el a háziorvosi szolgálatot. A közösségi közlekedéshez való hozzáférés is megoldott, a távolsági járattal.
Az autóbusszal történő közlekedés biztonságosabbá tétele érdekében szükséges az autóbusz-megálló helyeket balesetmentessé tenni.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

Az igény a célcsoport részéről egyre nagyobb, mely betudható az internet elterjedésének, de megemlítendő a családtagok elköltözésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is.

A Digitális Jólét Program keretében a helyi könyvtárban mentor segítségével biztosít az önkormányzat lehetőséget a számítástechnikai ismeretek elsajátítására, fejlesztésére, illetve az ott fellelhető számítógép-használatot, internethasználatot térítésmentesen nyújtja az érdeklődők számára.

d) a generációk közötti programok.

A településen az utóbbi időkben a programok ellehetetlenültek. A programok szervezésének legnagyobb problémáját az emberek érdektelensége, zárkózottá válása okozza. Kevés a településen a társadalmi élet, nehéz a lakosságot aktivitásra bírni. Így a generációk közötti programok megszervezése is nehézkes a településen. Ennek okán igyekszünk arra, hogy a generációk közeledjenek, megismerjék egymást, a hagyományokat, szokásokat a fiatalok is megismerjék, az időseknek pedig legyen lehetősége a digitális ismeretek megszerzésére.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

2022. novemberében alakult meg a Ciráki Civilek Kulturális Sport és Szabadidő Egyesület melynek tagjait túlnyomó részt idősek alkotják. Az egyesület még gyerekcipőben jár, így információval nem rendelkezik az önkormányzat azzal kapcsolatban, hogy milyen programok valósultak meg a településen, viszont céljaik kecsegtetők a falu életének fellendítése érdekében.
A környezet, a kultúra, a művészetek és sportok iránti érdeklődés felébresztése és kiterjesztése szűkebb pátriánkban. A Cirákon és környékén élő emberek, polgárok, társadalmi esélyegyenlőségének, kulturális, sport és szabadidős tevékenységének szolgálata, hozzáférhetővé tétele és fejlesztése. A nemzeti kultúrák széleskörű megismertetése a határon túli magyar, a nemzetközi és hazai hasonló célokkal működő civil szervezetekkel. A szociálisan rászorulók támogatása, a helyi értékek védelme, a természeti és épített örökségünk felkutatása és megóvása a következő generációk számára. Művelődni, sportolni, a szabadidőt hasznosan eltölteni kiváló tagjaink kiszolgálása, magasszintű szolgáltatásokkal, programokkal. Támogatók, pályázati források, szimpatizánsok felkutatása, akik segítségével megteremthetővé válik a biztos alapokon nyugvó hosszútávú fejlődés.

Továbbá az önkormányzat figyelemmel kíséri az idősek mindennapjait és szolgáltatásaival próbálja megkönnyíteni életüket, bár az önkormányzatnak nem áll módjában rendszeres programokat biztosítani az idősek számára.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
programok hiánya	A közeljövőben több olyan program szervezése melyek minden korosztály számára megfelelőek
emberek zárkózottsága, érdektelensége	A településen élők véleményének meghallgatása, hogy milyen igényekre lenne szükségük ahhoz hogy ez a probléma oldódjon, esetleg egy figyelemfelkeltő közmeghallgatás tartása
A településen élő 65 év feletti emberek nem fordítanak elég figyelmet egészségük megőrzésére, javítására.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások szervezése, idősek érdeklődésének megfelelő előadások szervezése, tanácsadás, felvilágosítások, szűrővizsgálatok szervezése
Közlekedési nehézségek	utak, járdák felújítása saját erőből, társadalmi összefogással és pályázati forrásból

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élők fogalmát az ENSZ kebelén létrejött (2006. december 13-án, New Yorkban elfogadott), a Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetésével a 2007. évi XCII. törvény egységesítette. A kihirdetett Egyezmény 1. cikke szerint:

„ Fogyatékossággal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

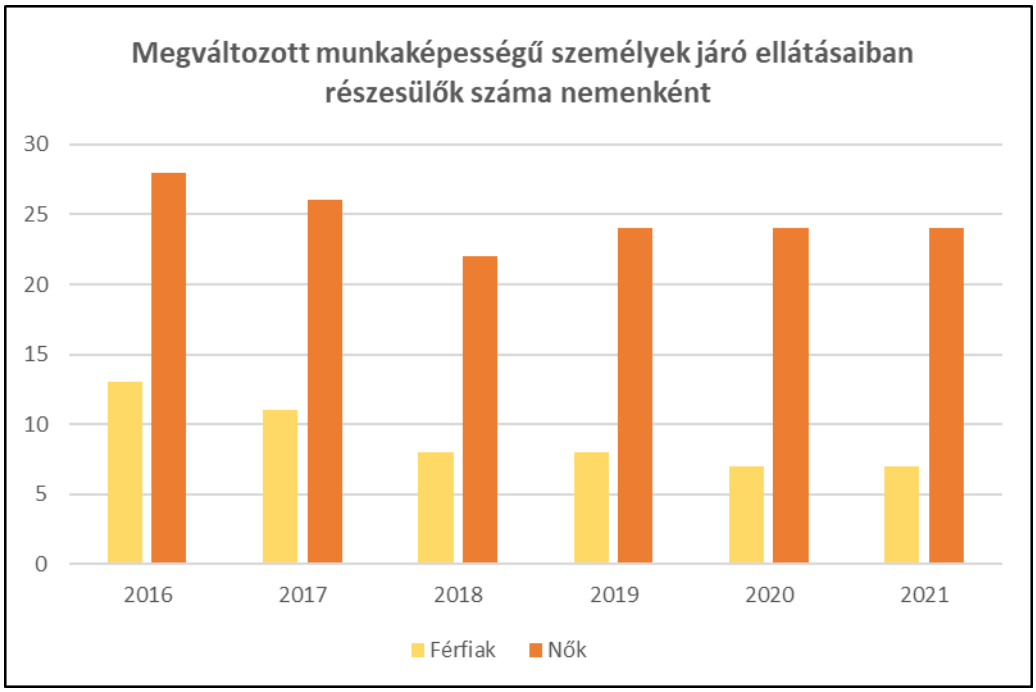
A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladat annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével. Fogyatékkal élő személy, aki valamely érzékszervét tekintve - látás, hallás, mozgásszervi, értelmi képességeit-

korlátozott mértékben, vagy egyáltalán nem birtokolja. Mindez természetesen hátrányt jelent ezen emberek számára a társadalmi életben való aktív részvétel során

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	**Összesen**
2016	13	28	41
2017	11	26	37
2018	8	22	30
2019	8	24	32
2020	7	24	31
2021	7	24	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma a településen stagnáló tendenciát mutat.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma** (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) **fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága,. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;**

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, kivételt képeznének a tanköteles fogyatékkal élő gyermekek, hiszen SNI-s gyermekekről már rendelkezne az oktatási intézmény adattal. A fogyatékkal élő emberek és családjuk minden területen a legsérülékenyebb társadalmi csoport. Számukra a megélhetési forma sem kínál széles palettát, hisz általában a rokkant nyugdíj, járadék, segély, vagy egyéb jogcímen jutnak némi ellátáshoz. Cirák településen nincs adatunk a megváltozott munkaképességű személyek és az egészségkárosodott személyek számáról.

b) **munkavállalást segítő lehetőségek;**

Az önkormányzatnak nincs ilyen jellegű információja, viszont az interneten vagy a területileg illetékes Foglalkoztatási Osztályon kereshetnek munkalehetőséget a megváltozott munkaképességű személyek.

c) **hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;**

Nemegyszer bekövetkező probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)
A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt. Az ilyen és hasonló esetekre vonatkozó információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.
Helyben efféle problémáról nem érkezett jelzés.

d önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Cirák településen a fogyatékkal élőket összefogó, őket segítő intézmény nem működik, de a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás biztosított az önkormányzat szervezésében.

A legközelebbi gyermekkortól felnőttkorig gondoskodó bentlakásos intézmény a településtől 45 km-re fekvő Sopronban –Tómalomban található. Az otthon családias környezetben kínál megfelelő életteret a fogyatékkal élők részére.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt, bár a helyi rendelet néhányra lehetőséget ad (pl. rendszeres szociális segély, átmeneti segély).

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Jogszabály által kötelezően előírt követelmény a középületek akadálymentesítése

Alapvető követelmény ez, hisz ezáltal biztosított a fogyatékkal élő emberek számára az egyenlő esélyű hozzáférés.

Cirák településen a középületek egyike sem akadálymentes. Pályázati támogatás hiányában a költségvetés nem tette lehetővé az épületek akadálymentessé tételét. Minden új beruházás esetén azonban követelmény az akadálymentesség, melyet önkormányzatunk szem előtt tart.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A háziorvos minden héten kedden és csütörtökön rendel helyben, a többi hétköznapon Beledben van rendelés, így alapszinten fogyatékkal élők ellátása megoldott. A célcsoport egészségügyi problémáinak nagy része azonban nyilván csak szakorvosi szinten kezelhető, ami a rehabilitációs ellátásokkal együtt legközelebb a Kapuvári Lumniczer Kórház szakrendelőiben érhető el.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Cirák településen a középületek egyike sem akadálymentes. Pályázati támogatás hiányában a költségvetés nem tette lehetővé az épületek akadálymentessé tételét. Minden új beruházás esetén azonban követelmény az akadálymentesség, melyet önkormányzatunk szem előtt tart.

c) **közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;**

Az önkormányzat felelősségi körébe tartozó közszolgáltatásokat nyújtó épületek akadálymentesítése nem megoldott, így a közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése sem történt meg. Honlapot üzemeltet önkormányzatunk, melyen minden információt megtalálnak az érdeklődők, ám ezen honlap sem számolt ez ideig a fogyatékkal élőkkel. A községben működő könyvtár és közösségi tér akadálymentesítése úgyszintén nem biztosított

d) **munkahelyek akadálymentesítettsége;**

Az önkormányzaton túlmutató egyéb munkahelyek akadálymentesítéséről felmérés nem készült. A településen működő vállalkozások többsége szabadterületen folytat munkát, ahol az akadálymentesítés nem releváns, részint azért mert a szabad földterület akadálymentes, részint pedig azért, mert a foglalkoztatottak – ismereteink szerint – nem fogyatékkal élő

e) **közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;**

Az önkormányzat tulajdonában lévő járdák állapota nem minden esetben felelnek meg az akadálymentes közlekedésnek, ez nem csak a fogyatékkal élők helyzetét de még a normális egészségi állapottal rendelkező emberekét is megnehezítheti a mindennapokban. Ezt a problémát szem előtt tartva az önkormányzat igyekszik figyelni és lehetőség szerint pályázni a járdák, utak felújítására kiadott pályázatokra.

f) **fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);**

Településünkön nem releváns. Kapuváron a Térségi Szociális Központban (15 km) biztosított a szolgáltatás.

g) **előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).**

A falugondnoki szolgáltatás keretében a kerekesszék szállítására alkalmas gépjármű biztosított. A fogyatékossági támogatás esélyt teremt a hátrány leküzdésére, illetve az önkormányzat képviselő-testülete a súlyos anyagi gondot jelentő helyzetben rendkívüli szociális segélyt állapíthat meg, melyet a helyi szociális rendelet biztosít meghatározott feltételek mellett, de az igénybevétel minimális.
A településen nem került regisztrálásra ilyen eset.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Településünkön nincsenek fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem releváns.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Járdák hibáinak orvoslása a közlekedés megkönnyítése céljából	Járdák, akadálymentesítése támogatási, pályázati forrásból
Középületek akadálymentessége nem biztosított	Akadálymentesítés az önkormányzat tulajdonában lévő épületekben
Adathiány a fogyatékkal élőkről	Adatgyűjtés

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Busz parkoló aszfaltozása rendkívül rossz állapotban van, az extrém időjárás miatt a csapadék megmaradása kellemetlenségeket okoz	Parkoló felújítása akár pályázati akár társadalmi összefogással
Középületek elavultsága, a közösségi terek nem megfelelőek a modern kor világának	Épületek felújítása, közösségi terek modernizálása
Óvoda kinti-benti játékai kissé elavultak	Játékok beszerzése támogatásból, pályázati forrásból, valamint a kinti játékok renoválása társadalmi munka keretén belül
Orvosi rendelő épülete felújításra szorul	Rendelő felújítása pályázati forrásból
Szennyvízhálózat hiánya	Szennyvízhálózat kiépítése
Sportcsarnok korszerűsítésének hiánya	Sportcsarnok korszerűsítése
Programok, hagyományőrző rendezvények hiánya	Több program szervezése, melyek újra fellendíthetik a falu életét

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) **a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);**

Cirákon a civil szervezetek régen aktívan közreműködtek a település életében, mára már sajnos ez nem mondható el. A civil szervezetek többnyire már csak a saját körükben tevékenykednek. Az összefogás, a tenni akarás alábbhagyott pedig a falunak nagy szüksége lenne rá.

Civil szervezetek:

- **Cirák Község Oktatásáért Közalapítvány**
- **Horgászegyesület**
- **Szent Lukács Baráti Kör**
- **Ciráki Civilek Kulturális Sport és Szabadidő Egyesület**

Művelődő közösségek:

- **Ifjúsági Klub**

b) **helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;**

Az önkormányzat elismeri és tiszteletben tartja a civil szervezetek függetlenségét, a szervezetekkel partneri kapcsolatot alakított ki. A településen nemzetiségi önkormányzat nincs a településen.

c) **önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;**

A szociális ellátások területén önkormányzatunk együttműködik a Beledi Szociális és Gyermekjóléti Társulással és a Kapuvári Térségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálati Társulással is bizonyos szolgáltatások tekintetében. Az alapvető kötelező feladatokat a beledi szolgáltató látja el kiemelkedő szakismerettel.

d) **a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

Településünkre nem releváns.

e) **civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;**

- Cirák Község Oktatásáért Közalapítvány a település fejlődését, az oktatást, a művelődést, a kultúrát támogató szervezet, mely a civil szervezetek egymás közötti együttműködését is segíti.
- Szent Lukács Baráti Kör a művészeti tevékenység, kulturális örökség megőrzése, közgyűjteményi tevékenység, épített környezet védelme, népművészet, hagyományőrzés, közművelődés, köznevelés, kisebbségi nemzetiségi kultúra ápolását támogató szervezet.
- Ciráki Horgászegyesület célja az egészséges életmódra nevelés, a szabadidő kulturált eltöltésének a biztosítása, a horgászat, a horgászsport népszerűsítése és fejlesztése, a horgászhagyományok megőrzése mellett az egyesületi tagság horgászérdekeinek képviselete és védelme, valamint a kedvező horgászlehetőségek megteremtésének elősegítése, a fiatalok bevonása a horgászatba, a természet, a vízparti környezet védelmére való nevelésük, a gyermek és ifjúsági horgászok oktatása, ismereteik fejlesztése által a horgász utánpótlás megteremtése
- Ciráki Civilek Kulturális Sport és Szabadidő Egyesület a „legfiatalabb" egyesület a településen. 2022-ben alakult és céljuk a környezet, a kultúra, a művészetek és sportok iránti érdeklődés felébresztése és kiterjesztése szűkebb pátriánkban, Cirákon és környékén élő emberek, polgárok, társadalmi esélyegyenlőségének, kulturális, sport és szabadidős tevékenységének szolgálata, hozzáférhetővé tétele és fejlesztése, a nemzeti kultúrák széleskörű megismertetése a határon túli magyar, a nemzetközi és hazai hasonló célokkal működő civil szervezetekkel, a szociálisan rászorulók támogatása, a helyi értékek védelme, a természeti és épített örökségünk felkutatása és megóvása a következő generációk számára, művelődni, sportolni, a szabadidőt hasznosan eltölteni kiváló tagjaink kiszolgálása, magasszintű szolgáltatásokkal, programokkal.

Az Önkormányzat egyes közművelődési feladatainak ellátását közművelődési megállapodást kötött a Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér nevű intézménnyel.

f) **for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.**

Nincs jelen a település életében, így nincs erre jellemző adat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) **a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;**

A helyzetelemzéshez adatot szolgáltattak a hivatal dolgozói, az Önkormányzat szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési partnerei, továbbá civil szervezetek képviselői, illetve a korábban elkészített anyagok felhasználásával segítségünkre voltak a területek szakemberei. A kapcsolatot személyes, és telefonos úton tartottuk.

b) **az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.**

Cirák honlapján (www.cirak.hu) az elfogadott dokumentum bárki számára hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerhetik, ennek útján biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. A HEP Fórum nem tartott jelenléti ülést, két alkalommal történt telefonos információ-csere az új HEP tervezésekor.

c) **A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	**fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Nyilvántartás hiánya a romák helyzetéről	Adatbázis létrehozása az aktuális állapotról
Gyermekek	Kevés szabadidős tevékenység	Több közösségi program szervezése
Gyermekek	Családok számára meghatározó a kisgyermekek helyben lévő intézménybe való elhelyezés	Helyben működő óvoda fenntartása, karbantartása
Idősek	Közlekedési nehézségek	Utak, járdák felújítása saját erőből, társadalmi összefogással és pályázati forrásból
Idősek	Elmagányosodás	Házi gondozás igénybe vételére ösztönzés, közösségi programok szervezése
Idősek	A településen élő 65 év feletti emberek nem fordítanak elég figyelmet egészségük megőrzésére	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások szervezése, idősek érdeklődésének megfelelő előadások szervezése, tanácsadás Rendszeres szűrővizsgálatok bevezetése
Nők	Nem áll rendelkezésre adat a krízis helyzetekről és családon belüli erőszakról	Adatgyűjtés, felvilágosító előadások szervezése, kapcsolatfelvétel civil szervezetekkel
Fogyatékkal élők	Középületek egyike sem akadálymentes	Középületek korszerűsítése, akadálymentessé tétele pályázati forrásból
Fogyatékkal élők	adathiány a fogyatékkal élőkről	Adatgyűjtés a családsegítőktől, háziorvostól, civil szervezetektől
Több célcsoportot érintő,	A településen a bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő. Járdák állapota nem megfelelő, több helyen	A település bel- és külterületi úthálózatának javítása. Pályázati forrás felhasználásával meglévő járdák

településszintű megállapítás	balesetveszélyes A településen a csapadékvízelvezetés nem teljesen megoldott	felújítása Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Közvilágítás és az önkormányzati tulajdonban lévő épületek energiahatékonysága nem megfelelő	Épületek szigetelése, nyílászárók cseréje, korszerű fűtési rendszer kialakítása, megújuló energia alkalmazása a villamos energia terén is (közvilágítás esetében szintén)

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő esélyt kapnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők minden segítséget megkapjanak az emberhez méltó és a mai kor igényeinek megfelelő életkörülmények kialakításához. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek megfelelő fejlődését mind testi, lelki és pszichés értelemben. Folyamatosan odafigyelünk az idősek életvitelére, ellátásukra, igyekszünk megadni a szükséges segítséget. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családon belüli erőszak megszüntetését, az egyenjogúságot és a kiegyensúlyozott életmód kialakítását. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, hogy ne érezzék kirekesztettnek magukat valamint arra, hogy életterüknek élhetőbbé tegyük.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézke-dés sorszá-ma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következteté-seiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézke-dés felelőse**	**Az intézkedés megvalósí-tásának határideje**	**Az intézkedés eredmé-nyességét mérő indiká-tor(ok)**	**Az intézkedés megvalósí-tásához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredménye-inek fenntarthat-ósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésbe n megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**
	0. Településszintű probléma											
1	Buszparkoló helyreállítása	Buszparkoló aszfaltozása rendkívül rossz állapotban van, az extrém időjárás miatt a csapadék megmaradása kellemetlenségeket okoz	Villámárvizek elkerülése, szebb településkép elérése	Településképi stratégia	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)	Egyeztetés a busztársasággal Tervezés Kivitelezés	Polgármester	2028.12.31.	Kivitelezés dokumentumai	Pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
2	Utak, járdák felújítása	A településen a bel- és külterületi utak állapota valamint a járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes.	Jobb közlekedés biztosítása a településen élőknek	Településképi stratégia	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)	Társadalmi munkára való felhívás Tervezés Kivitelezés	Polgármester	2028.12.31.	Közlekedés megoldottsága Kivitelezés dokumentumai	Pályázati forrás Társadalmi összefogás	Folyamatos	Nem releváns
3	Közvilágítás, középületek korszerűsítése	Közvilágítás és az önkormányzati tulajdonban lévő épületek energiahatékonysága nem megfelelő	Energiahatékonys ág növelése, lépés tartása a mai korral	Településképi stratégia	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)	Tervezés Kivitelezés	Polgármester	2028.12.31.	Jobb látási körülmények Gazdaságosabb költségvetés Kivitelezés dokumentumai	Pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
4	Szennyvízháló zat kiépítése	A településen egyáltalán nincs kiépített szennyvízhálózat	A lakosság kényelmének biztosítása	Településképi stratégia	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)	Egyeztetés a szomszédos település vezetőivel Vélemény	Polgármester	2028.12.31.	Kivitelezés dokumentumai Lakosság elégedettsége	Pályázati, önkormányzati forrás Vállalkozói	Folyamatos	Nem releváns

						kérés Tervezés Kivitelezés			Megfelelés a mai kor elvárásainak	támogatások		
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Tartós munkanélküliség megszüntetése	A településen elenyésző a tartós munkanélküliek száma viszont az érintettek életét nagyban befolyásolja	Munkanélküliség megszüntetése a településen	Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Adatgyűjtés Közfoglalkoztatottság működtetése Tájékoztatás	Polgármester	2028.12.31.	Jelenléti ívek Statisztikák Kérdőívek	Helyi szociális emberek pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
2	Munkahelyteremtő vállalkozások iparterületre történő telepítése	Iparterület nem megfelelő kihasználása, lakosság munkanélkülisége	Iparterület kihasználtságának növelése, munkahelyteremtő vállalkozások iparterületre történő telepítése. Munkahely teremtés a településen élőknek	Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	előnyök hirdetése vállalkozók felkeresése együttműködés megkötése	Polgármester	2033.12.31.	betelepülő vállalkozások száma: min. 2. közfoglalkoztatásban résztvevők száma adókedvezmény bevezetése a vállalkozók megtartására	Pályázati és egyéb támogatás, saját erőforrás, önrész biztosítása	Folyamatos	Nem releváns
	II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Több szabadidős programok szervezése	Iskolai szünetek alatt sok az unatkozó gyerek, a dolgozó szülők nehezen oldják meg a felügyeletet a szünetek alatt	Szülők helyzetének megkönnyítése iskolai szünetek alatt, gyermekek lefoglalása, érzékenyítése, fejlesztése, szórakoztatása	Helyi nevelési program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Szervezés Tájékoztatás Megvalósítás	Polgármester	2028.12.31.	Fotódokumentáció Jelenléti ív Szórólapok	Pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
2	Fogyatékos gyermekek nyilvántartása	Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal a fogyatékkal élő gyermekekről	Tisztán látás a gyermekek helyzetéről	Helyi nevelési program	Legyen Jobb A Gyerekeknek Nemzeti Stratégia	Felmérések Adatgyűjtés Nyilvántartás készítése	Polgármester	2028.12.31.	Adatbázis	Önkormányzati forrás	Folyamatos	Nem releváns

3	Óvoda épület korszerűsítése	Óvoda épülete valamint a kinti játékok elavultak	Óvoda korszerűsítése, játékok beszerzése, felújítása	Helyi nevelési program Felzárkózási Stratégia	Legyen Jobb A Gyerekeknek Nemzeti Stratégia	Tervezés Kivitelezés Felmérések	Polgármester	2028.12.31.	Kivitelezési dokumentáció Fotódokumentáció Használatbavétel	Pályázati forrás Társadalmi munka	Folyamatos	Nem releváns
...												
	III. A nők esélyegyenlősége											
1	Segítő programok nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések, együttműködés, önkéntes munka	A kisgyermekes anyák nehézségei a foglalkoztatottság területén (nehéz a család és munkahely összeegyeztetése)	A nők munkába állásának segítése, közösségi programok szervezése, Távmunka lehetőségek felkutatása	Gyermekjóléti, gyerekvédelmi beszámoló, éves költségvetés	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Nyári szünidei táborok, napközis táborok szervezése Szülői igények felmérése Kapcsolatépítés a családokkal	Polgármester	2028.12.31.	Részt vevő gyermekek száma Fotódokumentáció	Pályázati forrás, humán erőforrás	Folyamatos	Nem releváns
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Elmagányosodás megelőzése	Sok az egyedülálló, magányos ember az idősebb lakosság körében. Túlzott zárkózottság, bizalmatlanság, társas kapcsolatok hiánya	Házi gondozás/jelzőrendszer igényének felmérése, az emberek megbarátkoztatása a a szolgáltatással. Magányos emberek bevonás a rendszerbe	Idősügyi Önkormányzati Stratégiai	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Fórum tartása a házi gondozás előnyeiről kapcsolatépítés az idősekkel együttműködés a házi gondozóval	Polgármester	2028.12.31.	Házi gondozó alkalmazása min. 6 órában. idősek igényeinek felmérése.	Állami támogatás	Folyamatos	Nem releváns
2	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások szervezése, idősek érdeklődésének megfelelő	A 65 év feletti emberek nem fordítanak elég figyelmet egészségük megőrzésére	A 65 év fe-lettiek körében a szervezett, mozgást biztosító szolgáltatások valamint az egészség megőrzésével	Éves költségvetés, pályázati dokumentáció	Idősügyi Nemzeti Stratégia	igényfelmérés az idősek körében - helyszín biztosítása - szakemberek felkérése - mozgást	Polgármester	2028.12.31.	Résztvevők száma	Pénzügyi forrás (önkormányzati és pályázati) humán és egyéb tárgyi (helyszín) erőforrások	Folyamatos	Nem releváns

	egészségmegőrzéssel kapcsolatos előadások szervezése, tanácsadással		kapcsolatos előadások megszervezése és lebonyolítása			biztosító szolgáltatások szervezése -előadások szervezése, - az idősek tájékoztatása az előadásokról						
3	Időskorban az aktivitás megőrzése a közösségi élet élénkítésével	A nagyszámú egyedül élő idős számára kevés a közösségi együttlét lehetősége	Az idősek számára tartalmas programok szervezése	Éves költségvetés	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Rendezvény- és programszervezés	Polgármester	2028.12.31.	Rendezvényeken, programokon résztvevő idősek száma, évente	Pályázati, önkormányzati forrás, közművelődési szakember	Folyamatos	Nem releváns
...												
	V. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége											
1	Fizikai akadálymentesítés egyes önkormányzati épületeknél	Akadálymentesítés hiánya elsősorban az önkormányzati épületek esetében	Az összes önkormányzati épület fizikai akadálymentes kialakítása	Gazdasági program, pályázati dokumentáció, éves költségvetés	Országos Fogyatékosságügyi Program	A középületek akadálymentesítése, átépítése	Polgármester	2028.12.31.	Az akadálymentes középületek száma	Pályázati, önkormányzati forrás	Folyamatos	Nem releváns
2	Adatgyűjtés	A fogyatékkal élőkről nem rendelkezünk adattal	Rendelkezzünk adatokkal a fogyatékkal élő személyekről, hogy célzott segítséget kaphassanak	Egészségügyi és szociális ellátásokról szóló rendelet	Országos Fogyatékosságügyi Program	Kapcsolatépítés Adatgyűjtés	Polgármester	2028.12.31.	Adatbázis	humán erőforrás, adatgyűjtést végző személy	Folyamatos	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

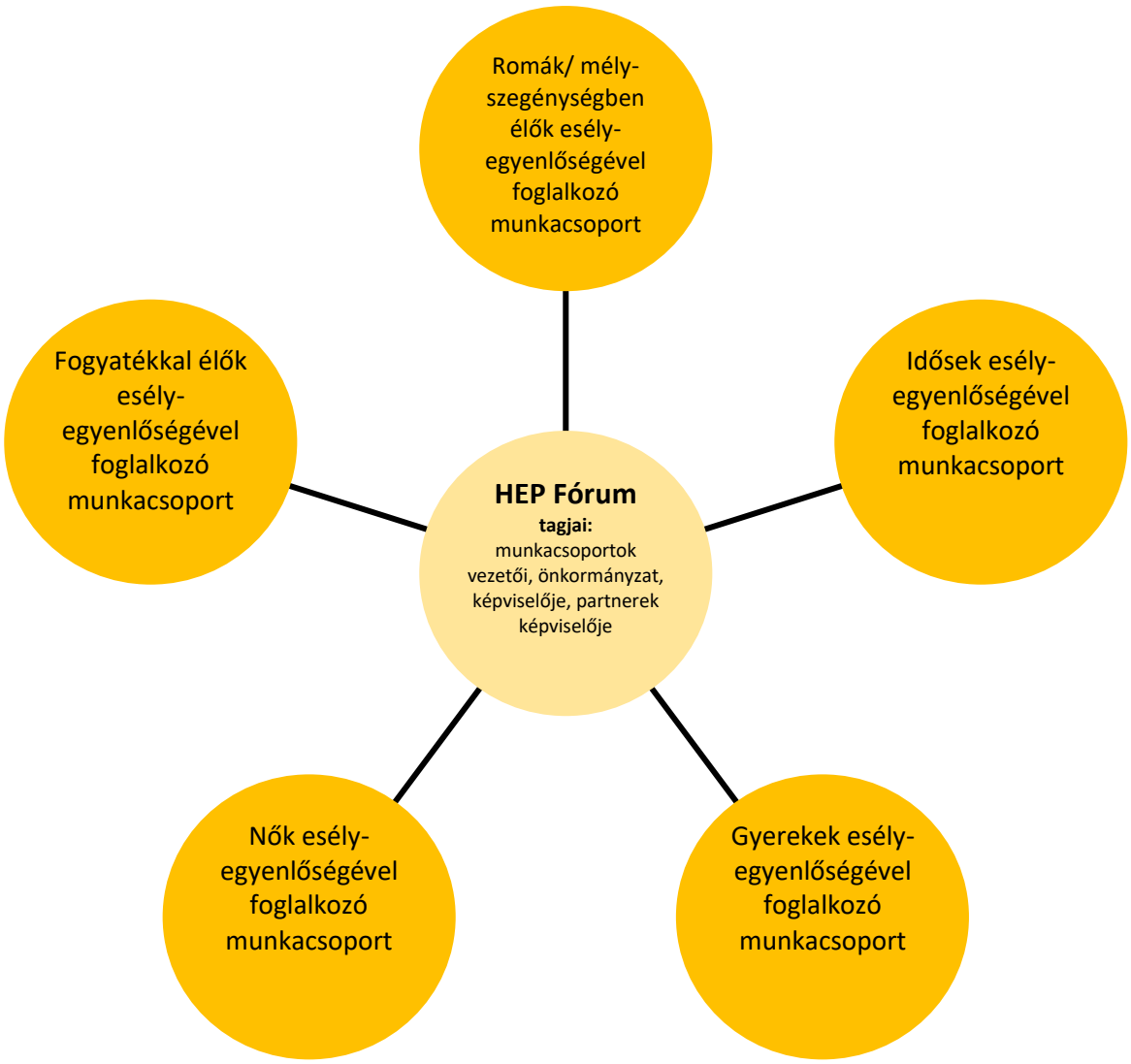
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában,az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Cirák község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Cirák község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 72/2023(IX.28) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Cirák, 2023.09.29.

Tóth Sándor József
polgármester

Csillagné dr. Fábián Éva
aljegyző

Cirák Község Önkormányzata Képviselő – testülete

11/2023./Ny.

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Készült: Cirák Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. szeptember 28-án tartott nyilvános testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Tárgy: **Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata**

Cirák Község Önkormányzat képviselő-testület 3 egyhangú igenlő szavazattal, 0 nem és 0 tartózkodás mellett az alábbi határozatot hozta:

72/2023. (IX.28.) sz. határozat:
Cirák Község Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határozott, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot jóváhagyja az előterjesztés szerint és a felülvizsgált dokumentum aláírására szólítják fel a polgármestert és a jegyzőt.
Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

K.m.f.

Tóth Sándor József sk.	Pásztor Katalin sk.	Koltai János sk.
polgármester	jegyző	képviselő

A kivonat hiteléül:
Cirák, 2023. 09.29.

Csillagné dr. Fábián Éva
aljegyző